

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

Ilham

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 239 (5711) 18 dekabr 2018-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Azərbaycanda ordu quruculuğu prosesi uğurla, sürətlə gedir

İlham Əliyev: "Bu gün ordumuz istənilən vəzifəni icra etməyə hazırdır, buna qadirdir"

Azərbaycan-Rusiya
münasibətləri strateji
inkışaf yolunda

5

Oqtay Əsədov: Azərbaycan
və Gürcüstan strateji
tərəfdalarlardır

6

"Dini qurumlar və sosial
media" mövzusunda
konfrans keçirilib

8

ISESCO-nun baş direktorunun
müavini: Naxçıvan təkcə
İslam aləminin deyil, bütün
dünyanın ən
ışıklı şəhəridir

9

Bakı - qlobal
hərbi-siyasi
problemlərin həlli
mərkəzi

9

Nikol Paşinyanın
susdurulması
Azərbaycanın qələbəsidir

10

→ 11
"Azərbaycan Rusiya
ile daha dərin strateji
münasibətlər qurmağa
hazırıdır"

→ 6
"Hərbcilərimizin sosial
rifah halının
yaxşılaşdırılması
Prezidentin
diqqətindədir"

→ 16
Avropanın ən yaxşı
gənc futbolçusu
müayyənləşdi

Azərbaycanda ordu quruculuğu prosesi uğurla, sürətlə gedir

İlham Əliyev: "Bu gün ordumuz istənilən vəzifəni icra etməyə hazırlıdır, buna qadirdir"

Dekabrin 17-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev Sabunçu rayonunda hərbiçilərə yeni mənzillərin verilməsi mərasimində iştirak edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənov və müdafiə nazirinin birinci müavini - Silahlı Qüvvələrin Baş Qərargah reisi, general-polkovnik Nəcməddin Sadıkov Prezident İlham Əliyevə raport verdilər.

Burada ümumilikdə səkkiz bina tikilib. Binaların həyətində uşaq əyləncə meydancası, sakinlərin asudə vaxtlarının səmərəli təşkili üçün istirahət guşələri yaradılıb. Dövlətimizin başçısı mənzillərdə yaradılan şəraitlə tanış oldu.

Müdafiə naziri Zakir Həsənov Prezident İlham Əliyevə mənzillər-

"Ölkəmizin iqtisadi potensialı gücləndikcə Azərbaycanın hərbi qüdrətinin artırılması istiqamətində ardıcıl və mühüm işlər görülür, ordu quruculuğu sahəsində tədbirlər uğurla davam etdirilir"

de yaradılan şərait barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, Prezident İlham Əliyevin "Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin hərbi qulluqçularının sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi tədbirləri barədə" 2011-ci ildə imzaladığı Fərmanın əsasən, bu binalardan ümumi sahəsi 37 min kvadratmetrdən çox olan 394 mənzil hərbi qulluqçular üçün ayrılib. Onların 3-ü birotaqlı, 192-si ikiotaqlı, 185-i üçotaqlı, 14-ü isə dördotaqlıdır. Daimi su, qaz, elektrik enerjisi ilə təmin olunan mənzillərə telefon və internet xətti də çəkilib. İstilik və isti su təchizatını təmin etmək məqsədilə hər bir mənzil kombi sistemi ilə təchiz olunub.

Ölkəmizin iqtisadi potensialı

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev Cəfər Cabbarlının 120 illiyinin qeyd edilmesi haqqında Sərəncam imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Qəter Dövlətinin Əmiri Təmmim bin Həməd Al Taniyə təbrik məktubu göndərib. Təbrikdə deyilir: "Əlahəzrət, Qəter Dövlətinin milli bayramı münasibətə Sizə və Sizin simanzıda bütün xalqınızza öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından ən səmimi təbriklərimi yetirirəm. İnaniram ki, Azərbaycan ilə Qəter arasında dostluq və eməkdaşlıq münasibətlərinin inkişafı daim xalqlarımızın mənafelərinə xidmət edəcəkdir. Bu bayram gündə Sizə möhkəm cansağılı və xoşbəxtlik, dəst Qəter xalqına sülh və rifah dileyirəm".

***

Dövlət başçısı eyni zamanda Qəter Dövləti Əmiriinin müavini Abdulla bin Həməd Al Taniyə təbrik məktubu göndərib. Təbrikdə deyilir: "Əlahəzrət, Qəter Dövlətinin milli bayramı münasibətə Sizi və xalqınızı ürəkden təbrik edirəm. Bu xoş gündə Sizə möhkəm cansağılı və xoşbəxtlik, dəst Qəter xalqına daim əmin-amanlıq və firavanlıq arzulayıram".

***

Prezident İlham Əliyev İlham İsmayılovun Mingəçevir Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Sərəncamda qeyd edilir ki, İlham Mehdiyev oğlu İsmayılov Mingəçevir Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin edilsin.

***

Prezident İlham Əliyev elektrik enerjisi istehsalının artırılması istiqamətində tədbirlərin həyata keçirilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

***

gücləndikcə Azərbaycanın hərbi qüdrətinin artırılması istiqamətində ardıcıl və mühüm işlər görülür, ordu quruculuğu sahəsində tədbirlər uğurla davam etdirilir. Prezident, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə son illərdə ölkəmizin müdafiə potensialının möhkəmləndirilməsi və ordumuzun maddi-texniki bazasının müasirşədirilməsi baxımdan tarixi əhəmiyyətli işlər görüllər.

Azərbaycanda ordu quruculuğu prosesi uğurla, sürətlə gedir

İlham Əliyev: "Bu gün ordumuz istənilən vəzifəni icra etməyə hazırdır, buna qadirdir"

"Bizim güclü hərbi potensialımız Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli üçün əsas amildir"

Əvvəli Səh. 2

Ordu quruculuğu istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər, o cümlədən əsgər və zabitlərin xidmət şəraitinin müasirləşdirilməsi ilə yanaşı, hər cür infrastrukturə olan hərbi şəhərciklərin tikilməsi, hərbi qulluqçuların sosial məsələlərinin həlli, onların əməkhaqlarının davamlı olaraq artırılması, verilen imtiyaz və güzəştərin miqyasının genişləndirilməsi, hərbçilərin ailə üzvlərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, mənzil-meişət problemlərinin həlli bir daha sübut edir ki, həyatını Vətəni müdafiə etmək kimi şərfli vəzifəyə həsr edən hərbi qulluqçular hərtərəfli dövlət qayğısı ilə əhatə olunublar. Silahlı Qüvvələrdə 1992-ci ildən etibarən 20 il və daha çox qüsursuz xidmət etmiş 1279 hərbi qulluqçuya Azərbaycan Prezidentinin Fərmanı ilə indiyədək dövlət tərəfindən Bakıda 629, Gəncədə 632, Naxçıvanda 18 mənzil verilib.

Sonra Prezident, Ali Baş Ko-

mandan İlham Əliyev hərbçilər və onların ailə üzvləri ilə görüşüb. Dövlətimizin başçısı görüşdə çıxış edib. Prezident İlham Əliyev öz çi-

xışında qeyd edib ki, hərbçilərin xidmət şəraiti də yaxşılaşır. Xüsus ilə son illərdə bir çox hərbi şəhərciklərimizdə əsaslı təmir-bərpa

işləri aparılıb:

- Əziz hərbçilər, əziz dostlar.

Bu gün hərbçilərin həyatında çox əlamətdar bir gündür. Bu gözəl

binada 394 hərbi ailəsinə dövlət tərəfindən mənzillər verilir. Mən sizi bu münasibətlə ürəkdən təbrük edirəm, sizə uğurlar arzulayıram. Arzu edirəm ki, bu gözəl binada rahat yaşayasınız.

Bilirsiniz ki, hərbçilərin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi üçün bir neçə il bundan əvvəl mənim tərəfindən müvafiq Fərman imzalanmışdır. Fərmana əsasən, qüsursuz xidmət göstərən hərbi qulluqçuların ailələrinə dövlət tərəfindən mənzillər verilir. Bu günde qədər 1279 hərbi ailəsinə dövlət tərəfindən mənzillər verilib. Mənzillərin hamısı çox gözəldir. Mən bu binaların açılışlarında şəxsən iştirak etmişəm və bu gün də tanış olduğum mənzillər çox rahat, geniş və təmirlə mənzillərdir. Azərbaycan nadir ölkələrdəndir ki, belə program icra edilir. Bu, bir daha dövlətimizin hərbi qulluqçulara göstərdiyi böyük diqqətin təzahürüdür, bunun nümunəsidir.

Ardı Səh. 4

18 dekabr 2018-ci il

Azərbaycanda ordu quruculuğu prosesi uğurla, sürətlə gedir

İlham Əliyev: "Bu gün ordumuz istənilən vəzifəni icra etməyə hazırdır, buna qadirdir"

malik olan ölkələrin sırasındadır. Ordumuzun maddi-texniki bazası möhkəmlənir, ən müasir texnika, silahlar alınır. Bu il keçirilmiş iki hərbi parad bizim hərbi gücümüzü bütün dünyaya göstərib. Bu gün ordumuz texniki təchizat baxımından dünya miqyasında seçilən ordular sırasındadır. Əlbətə ki, bizim güclü hərbi potensialımız Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli üçün əsas amildir. Ordumuzun döyüş qabiliyyəti artır. Bu gün ordumuz istənilən vəzifəni icra etməyə hazırdır, buna qadirdir. Son illərin hadisələri bunu əyani şəkildə göstərir. Deyə bilərəm ki, bu il də Naxçıvan istiqamətində Ermənistan-Azərbaycan sərhədi sahəsində ordumuzun uğurlu əməliyyatı nəticəsində 11 min hektar torpaq tam nəzarətimizə keçmişdir. Biz strateji yüksəklikləri əldə etdik. Bu yüksəkliklərin əldə edilməsi bize imkan verir ki, Ermənistan ərazisin-

qiqlik və böyük dağıdıcı qüvvə ilə darmadağın edə bilək. Əlbətə, hər bir ölkənin, o cümlədən mühərribə şəraitində yaşayan ölkələrin gücünü, ilk növbədə, onun hərbi qüdrəti müəyyən edir.

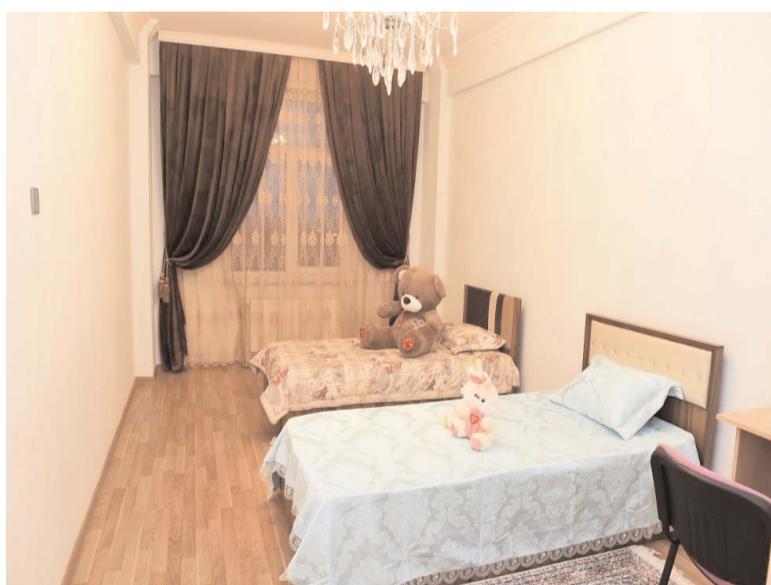
Ordu quruculuğu prosesində əlbətə ki, hərbçilərin sosial müdafiəsi, onların mənzil-məişət problemlərinin həlli, xidmət şəraitinin yaxşılaşdırılması xüsusi yer tutur. Bax, bu gözəl binada 400-ə yaxın hərbçi ailəsinin yaşaması dediyim sözlərin bariz nümunəsidir, təsdiqidir. Mən bu gözəl binada yaşayacaq bütün hərbçiləri bu hadisə münasibətə bir daha təbrik edirəm. Sizi qarşidan gələn Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il bayramı münasibətə təbrik edirəm. Sağ olun.

x x x

Prezident İlham Əliyev hərbçilərin bir qrupuna mənzillərin orderlərini təqdim etdi.

Ehtiyatda olan tibb xidməti pol-

"Şəhid ailələri, Qarabağ müharibəsi əllilləri üçün də son illərdə minlərlə ev və mənzil tikilib, təhvil verilmişdir. Təkcə bu il 626 şəhid ailəsinə, Qarabağ müharibəsi əllillərinə dövlət tərəfindən mənzillər verilib və gələn il ən azı 800 mənzil veriləcəkdir"

Əvvəli Səh. 3

Onu da qeyd etməliyəm ki, hərbçilərin xidmət şəraitini də yaxşılaşdırır. Son illərdə bir çox hərbi şəhərciliklərimizdə əsaslı təmir-bərpa işləri aparılmışdır. Bir çox şəhərciklər yenidən tikilmişdir. Hərbçilərin, əsgər və zabitlərimizin xidmət şəraitini də böyük dərəcədə yaxşılaşdırır. Bu gün bizim hərbi şəhərciliklərimizin, hərbi hissələrimizin, hərbi bazalarımızın təxminən 75-80 faizi standartlara tam cavab verir. Növbəti illərdə qalan, hələ de təmirə ehtiyacı olan hərbi hissələrin təmiri nəzərdə tutulur. Dövlət bu məqsədlər üçün vəsait ayırrı və bunan sonra da ayıracaqdır.

Onu da bildirməliyəm ki, şəhid

ailələri, Qarabağ müharibəsi əllilləri üçün də son illərdə minlərlə ev və mənzil tikilib, təhvil verilmişdir. Təkcə bu il 626 şəhid ailəsinə, Qarabağ müharibəsi əllillərinə dövlət tərəfindən mənzillər verilib və gələn il ən azı 800 mənzil veriləcəkdir. Bu kateqoriyanın olan insanlar, eyni zamanda, dövlət tərəfindən minik avtomobiləri ilə təmin olunurlar. Onlara minlərlə avtomatik vəsait verilmiştir.

Müharibədən əziyyət çəkən soydaşlarımızın da problemləri öz həllini tapır. Bu il 5800 köçkün ailəsi yeni evlərlə, mənzillərlə təmin edilib. Bu, son illərdə rekord göstəricidir. Biz bu siyaseti gələn il də davam etdirəcəyik.

Siz onu da bilirsınız ki, bu ilki

prezident seçkilərindən dərhal sonra imzaladığım birinci Fərman şəhidlərin vərəsələrinin maddi vəzifəyinin yaxşılaşdırılması haqqında olmuşdur. Vərəsələrə dövlət tərəfindən 11 min manat vəsaiti verilmesi nəzərdə tutulub. Artıq bu vəsaitin veriləməsi prosesi başlamışdır. Təqribən, 10 minə yaxın ailə dövlət tərəfindən bu pul təminatını alacaq. Hazırda siyahilar dəqiqləşdirilir və beləliklə, bu programın icrası nəticəsində minlərlə ailə öz maddi vəziyyətini yaxşılaşdıracaq. Bu, dövlətin öz şəhidlərinin qəhrəmanlığına görə göstərdiyi diqqətdir, onların ailələrinə göstərdiyi qayğıdır. Ancaq təbii ki, hər sahədə olduğu kimi, bu sahədə də ədalət prinsipi əsas olmalıdır.

Azərbaycanda ordu quruculuğu prosesi uğurla, sürətlə gedir. Azərbaycan dünyada güclü orduya

de strateji yollara, kommunikasiyalara tam nəzarət edə bilək. Həm Aprel döyüşləri, həm də uğurlu Naxçıvan əməliyyatı bir daha onu göstərir ki, ordumuz peşəkardır, döyüş qabiliyyəti yüksək səviyyədədir. Ordumuzda yüksək ruh mövcuddur və ordumuz istənilən vəzifəni icra edə bilər.

Əlbətə, bir daha demək istəyirəm ki, Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli üçün bütün başqa amillərlə yanaşı, ən birinci amil bizim hərbi gücümüzdür, qüdrətimizdir. Biz gücümüzü artırırıq və artıracağımız.

Onu da bildirməliyəm ki, bu il bir çox önemli kontraktlar imzalanmışdır. Bu kontraktların icrası nəticəsində ölkəmizə ən müasir silahlar və texnika getirilecekdir. Bu gün mövcud olan texnika və silahlar imkan verir ki, biz işgalçılara istənilən hərbi hədəfini yüksək də-

kovnik-leytenantı Rafiq QULİYEV öz adından və hərbçi yoldaşları adından Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevə minnətdarlığını bildirərək dedi:

- Cənab Prezident, Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il bayramı ərəfəsində biz hərbçilərə bəxş etdiyiniz bu sevincə görə bütün hərbçilər və onların ailə üzvləri adından Sizə dərin minnətdarlığımızı bildiririk. Əmin ola bilərsiniz ki, bundan sonra da hərbi anda sadıq və Sizin bütün əmrlərinizi yerinə yetirməyə hazırlıq.

Prezident İlham ƏLİYEV: Çox sağ olun.

x x x

Sonda xatire şəkli çəkdirildi.

Prezident İlham Əliyev hərbi qulluqçuların ailə üzvləri ilə səhbət etdi.

Azərbaycan-Rusiya münasibətləri strateji inkişaf yolunda

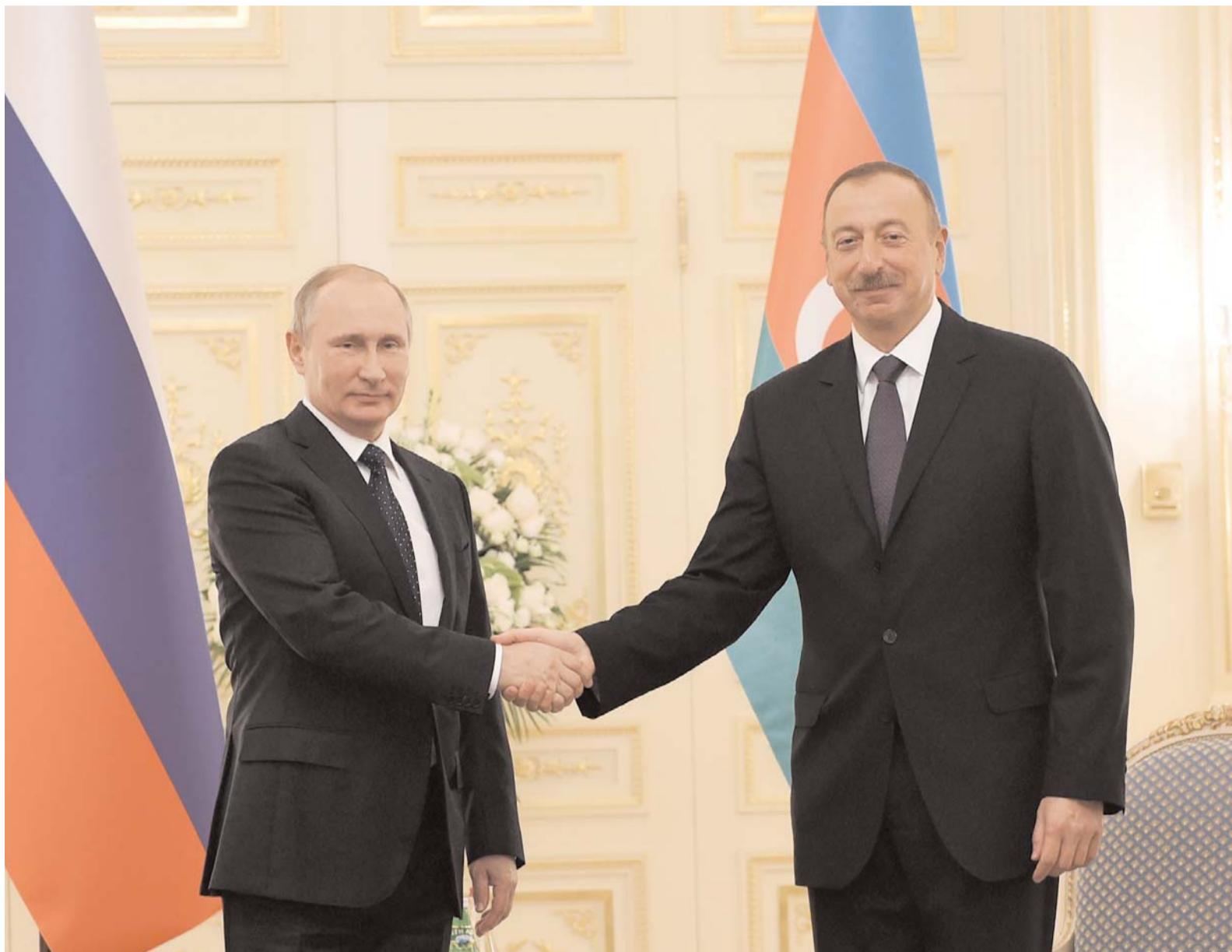
İnkişaf növbəti uğurlu mərhələlərə stimul verir

Azərbaycanla Rusiya arasında münasibətlər və əlaqələr uzun bir tarixi dövrü, yüzillikləri əhatə edir. Azərbaycan və Rus xalqını tekçə sərhədlər deyil, həm də tarixi, siyasi, mədəni, sosial bağlar bir-biriňə bağlayır. Sovet İttifaqının süqutundan sonra müstəqillik əldə edən Azərbaycan və Rusiya arasında, ilk illərdə, bəzi obyektiv və subyektiv səbəblərdən müəyyən gərginliklər yaşandı. Ancaq 1993-cü ilin iyun hadisələrindən, müasir Azərbaycan dövlətinin qurucusu və banisi Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqının təkidli tələbi ilə ikinci dəfə hakimiyətə gəlmişdən sonra, bir çox sahələrdə olduğu kimi, Azərbaycanla Rusiya arasındaki münasibətlərdə də geriləmələr və gərginliklər tədricən aradan qalxmağa başladı.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Rusiya ilə bağlı daimi xoşməramlı mövqeyi də öz qarşılığını görməyə başladı. 2003-cü ilin oktyabr ayında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin hakimiyətə gəlməsi və Ulu Öndər Heydər Əliyev siyasetini uğurlu şəkildə davam etdirməsi ilə Azərbaycan-Rusiya münasibətlərində inkişafın yeni mərhəlesi başlandı.

Azərbaycan-Rusiya münasibətlərində inkişafın yeni mərhəlesi

Dəfələrlə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Rusiyaya rəsmi və işgüzər səfərlər edib, eyni zamanda, Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin Azərbaycana yüksək seviyyəli səfərləri bu səfərlərin qarşılıqlı etimadı, etibara və semimiyətə əsaslanan münasibətlərin neticəsi olaraq, ölkəmiz ilk dəfə 2016-cı ilin avqustunda Bakı şəhərində Azərbaycan, Rusiya və İran prezidentlerinin - "Üçlər" formatının Zirvə toplantısına ev sahibliyi etdi. Bu gün artıq Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Rusiya prezidenti Vladimir Putin arasında münasibətlər yüksək inkişaf seviyəsindədir. Statistikaya, faktlara və rəqəmlərə müraciət etsək, görərik ki, Azərbaycan bazarında təxminən 700 birge müəssisə, onlardan da üçdə biri 100 faizlik Rusiya kapitalı ilə fəaliyyət göstərir. Həmçinin, Azərbaycanda Rusyanın bir çox enerji şirkətləri - "Qazprom"u, "Transneft'i" və "LUKOYL"u uğurla işləyir. Eyni zamanda, Rusyanın "R-Farm" şirkəti 2019-cu ilde Azərbaycanda açılacaq dərman preparatlarının istehsalı müəssisəsinin tikintisine 74 milyon

dollar sərmayə yatırıb. "Qazprombank" Sumqayıt Kimya-Sənaye Parkının inkişafında iştirak edir. Qərbi Avropanın bazarlarını Asiya istehsalçıları ilə birləşdirəcək Beynəlxalq "Şimal-Cənub Nəqliyyat Dəhlizləri"nin yaradılması da ən perspektivli layihələrdən biri hesab oluna bilər.

Onu da vurgulamaq lazımdır ki, Rusiya 30 ildən artıq davam edən və hələ də ədalətli həllini tapa bilməyen Ermenistan-Azərbaycan, Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin sülh və danışqlar yolu ilə tənzimlənməsi prosesində vasitəcilik missiyasını üzərinə götürən ATƏT-in Minsk Qrupunun 3 həmsədrindən biridir. Azərbaycan cəmiyyətində Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həllində gözləntilər digər həmsədr dövlətlərdən bəlkə də ən çox qonşu və dost Rusiyadandır. Azərbaycan vətəndaşları bu münaqişənin sülh yolu ilə ədalətli həllinə Rusyanın töhfələr verəcəyinə daha çox ümidiidirlər. Heç təsadüfi deyil ki, Azərbaycan Prezidenti Soçi görüşündə səsləndirdiyi bəyanatında da, bu məqamda xüsusi yer ayırmışdı: "Rusiya bizim qonşumuz, tarixi tərəfdəşimiz və dostumuzdur. Biz ümid edirik ki, münaqişənin nizamlanmasında Rusyanın səyləri davam

edəcək".

"Azərbaycan 2019-cu ilin Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanma prosesinə yeni impuls verəcəyinə ümid edir"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Rusiya Federasiyasının xarici işlər naziri Sergey Lavrovla görüşü zamanı ən ağırlı problemimiz olan Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin həlli məsələsində, ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrlerindən biri kimi, Rusyanın səylərinə ümid bəslədiyi diley gətirib: "Biz bu gün Ermenistan-Azərbaycan, Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı məsələləri də müzakirə edəcəyik. Ümid edirik ki, 2019-cu il nizamlanma prosesinə yeni impuls verəcək. Əlbəttə ki, münaqişənin həlli ilə bağlı ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrlerindən biri kimi Rusyanın səylərinə ümid edirik. Biz bir çox sahələrdə qarşılıqlı fəaliyyət göstəririk. Mən, həmçinin Şimal-Cənub Dəhlizinin yaradılması ilə bağlı bizim fəaliyyətimizin nəticə

celərini məmənunuqla qeyd etmək istərdim. Biz bu istiqamətdə fəal qarşılıqlı fəaliyyət göstəririk. Müvafiq strukturlar və nəqliyyat qurumları çox məhsuldar işləyirlər. Biz bu il, artıq yaxşı nəticələri görürük. Biz digər tərəfdəşlərimizlə və qonşularımızla bu layihəni mümkün qədər tez başa çatdırmaq üçün birgə səylərimizi davam etdirəcəyik".

"Vladimir Putin İlham Əliyevin strateji tərəfdəşligimizi irəli aparmağını yüksək qiymətləndirir"

Belə ki, Rusiya Federasiyasının xarici işlər naziri Sergey Lavrov da Prezident İlham Əliyevlə görüşü zamanı bildirib ki, Vladimir Putin Prezident İlham Əliyevin strateji tərəfdəşligimizi irəli aparmağa imkan verən şəxsi münasibəti yüksək qiymətləndirir: "Vladimir Vladimiroviç Putinin Sizin strateji tərəfdəşligimizi irəli aparmağa imkan verən şəxsi münasibətinizi yüksək qiymətləndirir. Artıq hesabladığımız kimi, sizin bu il altı dəfə keçirilən görüşləriniz, son görüşləriniz, o cümlədən, qarşılıqlı

səfərlər zamanı əldə olunan razılaşmalar yerinə yetirilir. Hökumətlərarası Komissiyanın sabahki iclası da, yəqin ki, sizin razılaşdırıldığınız istiqamətlər - ticarətin asanlaşdırılması, büdcə-vergi sahəsinin rəqəmsallaşdırılması, nəqliyyat sahəsində əməkdaşlıq, birgə müəssisələrin yaradılması, Siz qeyd etdiyiniz kimi, humanitar əlaqələr, ən müxtəlif sahələr, o cümlədən, bizim əməkdaşlığımızın vacib sahəsi olan Rusiya və Azərbaycanın regionları arasındaki qarşılıqlı fəaliyyətə tekan verəcək. Biz Azərbaycanla Beynəlxalq arenada, BMT-də və Avropa Şurasında qarşılıqlı fəaliyyəti qiymətləndiririk. İndi Avropa Şurasının strukturlarında bütün üzv ölkələrin berabər hüquqlarının təmin olunduğu bu təşkilatın Nizamnamesinin əsas qaydalarına yenidən baxılması cəhdələri var. Biz ATƏT-də də birlikdə işləyirik".

Bir sözə, bütün bu reallıqlar, onu deməyə əsas verir ki, bu gün Azərbaycan-Rusiya əlaqələri strateji tərəfdəşlik müstəvisində, məhribən qonşuluq və qarşılıqlı hörmət prinsipləri əsasında hərəterəfli şəkildə uğurla inkişaf etməkdərdir.

RƏFIQƏ KAMALQIZI

18 dekabr 2018-ci il

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisində görüş keçirilib

Dekabrin 17-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vəsif Talibov Türkiye Respublikası Ərzurum Vilayetinin valisi Okay Memiş və onun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Naxçıvan Muxtar

Respublikası Ali Məclisinin mətbuat xidmətindən AZERTAC-a verilən məlumatə görə, Ali Məclisin Sədri qonaqları Naxçıvanda görməkdən məmənunuşunu bildirərək deyib ki, Azərbaycanın inkişafı, Türkiyənin inkişafı işe Azərbaycanın inkişafıdır. Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə Ərzurum vilayəti arasındakı münasibətlərin tərixinə diqqəti çəkən Ali Məclisin Sədri qarşılıqlı əlaqələrin inkişafının her iki təref üçün faydalı olduğunu qeyd edib. Ali Məclisin Sədri muxtar respublika ilə Türkiyənin yaxın vilayətləri arasında təhsil əlaqələrindən danışır, Naxçıvan Dövlət Universitetinin Türkiyənin universitetləri ilə əməkdaşlıq etdiyini vurğulayıb.

Ali Məclisin Sədri Ərzurum Vilayetinin nümayəndə heyətinin Naxçıvana səfərinin səmərələ olacağına əminliyini bildirib.

Ərzurum Vilayetinin valisi Okay Memiş göstərilən diqqətə görə minnətdarlıq edib, Naxçıvan Muxtar Respublikasına ilk dəfə səfər etdiyini və burada şahidi olduğu inkişafın onda böyük təsəssürat yaratdığını bildirib. Ərzurum Vilayəti haqqında ətraflı məlumat verən vali Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə əlaqələrin genişləndirilməsində səylərin artırılacağını vurğulayıb.

Sonra xatire şəkli çəkdirilib. Türkiyə Respublikasının Naxçıvandakı Baş konsulu Məhəmməd Emin Kiraz görüşdə iştirak edib.

Mahmud Ələvi: İran və Azərbaycan arasında münasibətlər qarşılıqlı etimada əsaslanır

Iran və Azərbaycan arasında bütün sahələr üzrə intensiv əlaqələr mövcuddur. AZERTAC xəber verir ki, bu fikri İranın informasiya və milli təhlükəsizlik naziri Seyid Mahmud Ələvi Azərbaycana etdiyi səfərin yekunları haqqında danışarken söyləyib.

Nazir bildirib ki, her iki ölkənin təhlükəsizlik xidmətləri beynəlxalq terrorçuluq, müteşəkkil cinayətkarlıq, narkotik vasitələrin qacaqmalçılığı ile mübarizədə informasiya mübadiləsi aparr. Qonşu və dost olan Azərbaycan ilə təhlükəsizlik məsələləri daim diqqətdə saxlanılır.

Azərbaycanda keçirdiyi görüşlərin uğurlu olduğunu bildirən S.M.Ələvi qeyd edib ki, her iki xalqın tarixi, dini və mədəni ortaqlığının mövcudluğunu təhlükəsizlik məsələlərinə diqqətle yanaşmağı tələb edir: "İran ilə Azərbaycanın yaxşı münasibətləri bəzi dairələr tərefindən yaxşı qarşılanır. Münasibətlərin pozulmasını istəyen və bundan öz mənafeleri üçün yaranmağa çalışanlar da var. Lakin her iki dövlətin münasibətləri qarşılıqlı etimada əsaslanır".

"Hərbçilərimizin sosial rifah halının yaxşılaşdırılması Prezidentin diqqətindədir"

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev hər zaman ordumuzda xidmət edən hərbçilərə böyük diqqət və qayğı göstərir. Azərbaycan zabitlərimizin mənzil şəraitinin, sosial rifah halının yaxşılaşdırılması istiqamətində görülen işlərə görə öncül ölkələrdən sayılır. Azərbaycan Prezidentinin bu gün Sabunçu rayonunda hərbçilərə yeni mənzillər verilmesi mərasimindəki iştiraki buna bariz nümunədir". Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatının sədri müavini, ehtiyatda olan polkovnik Cəlil Xəlilov deyib. Artıq ölkəmizde qüsursuz xidmət göstərən hərbi qulluqçuların ailələrinə dövlət tərefində mənzillər verilməsi prosesinin geniş vüsət aldığından deyən ehtiyatda olan polkovnik söyləyib ki, görülən işlər neticəsində hərbçilərin, əsgər və zabitlərimizin xidmət şəraiti de böyük dərəcədə yaxşılaşır: "Bu güne qədər 1279 hərbçi ailəsinə dövlət tərefində mənzillər verilib. "Azərbaycan Prezidenti həm də hərbçilər üçün idman şəhərciklərinin salınması, təlim mərkəzlərinin yaradılması məsələsinə də böyük diqqət ayırrı".

C.Xəlilov söyləyib ki, Azərbaycanda həm müdafiə, həm də dövlət sərhədi, həm də daxili qoşunları xidmətində çalışan hərbi qulluqçulara onların fəaliyyəti üçün yüksək səviyyədə şərait qurulub: "Buna misal olaraq son illərdə bir çox hərbi şəhərciklərimizdə aparılan əsaslı təmir-bərpə işlərini söyləmək olar. Bu gün bizim hərbi şəhərciklərimiz, hərbi hissələrimiz, hərbi bazalarımızın texminən 75-80 faizi standartlara tam cavab verir". Ölkəmizdə ordu quruculuğu sahəsində mühüm işlərin görüldüyü diliə getirən sabiq polkovnik vurğulayıb ki, bu gün ordumuzun güclü hərbi texnika ilə təchiz olunması nəticəsində Azərbaycan dündə güclü orduya malik olan ölkələrin sırasına daxil olub: "Ölkəmizdə vətənpərvərlik ruhu yüksəkdir, bu kimi addımlar isə bu ruhunun daha da yüksəlməsi üçün əhəmiyyətlidir".

Nailə Məhərrəmova

Oqtay Əsədov: Azərbaycan və Gürcüstan strateji tərəfdəşlərdir

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin sədri Oqtay Əsədov gürcü xalqını yeni Prezidentin seçilməsi münasibətə təbrik edib. Milli Məclisin sədri deyib ki, Gürcüstan Azərbaycana qardaş ölkədir. Gürcüstanın bayramı Azərbaycanın bayramıdır.

AZERTAC xəber verir ki, bu barədə Gürcüstanın Xariçi İşlər Nazirliyi məlumat yayıb. Məlumatda bildirilir ki, Prezident Salome Zurabişvilinin inauqurasiya mərasimində iştirak edən Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədov Gürcüstan xalqını yeni Prezidentin seçilməsi münasibətə təbrik edib, xoşbəxtlik ve firavənlilik arzulayıb. Azərbaycan parlamentinin sədri deyib ki, Gürcüstan və Azərbaycan strateji tərəfdəşlərdir. Ölkələrimiz arasında six münasibətlər var. Gürcüstanın yeni dövlət başçısının andiçmə mərasimində iştirak etmek bizim üçün vacibdir. Biz Gürcüstanla həmçəyişimizi ifade edirik. Burada olmamızdan məmənunuq.

Katırladıq ki, ki, Salome Zurabişvilinin andiçmə mərasimində Oqtay Əsədovun başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti iştirak edib. Nümayəndə heyətinə xarici işlər nazirinin müavini Ramiz Həsənov, deputatlar Əflatun Amaşov və Hikmət Babaoglu daxil olub.

"Channel 5" televiziya kanalında Azərbaycan-Pakistan əlaqələrində bəhs olunub

Azərbaycanın Pakistan'daki səfiri Əli Əlizade bu ölkənin "Channel 5" televiziya kanalının "Diplomatic Enclave" programının qonağı olub. AZERTAC xəber verir ki, səfir Azərbaycan-Pakistan əlaqələri haqqında aparıcının suallarına ətraflı cavab verib. Diplomat Azərbaycanın Pakistanla iqtisadi-ticari sahədə də əməkdaşlığın artırılmasında maraqlı olduğunu, cari ildə iki ölkə arasında bir çox birgə layihələrin, sərgilərin keçirildiyi, ticaret dövriyyəsində artımın müşahidə olunduğunu və bu sahədə potensial və imkanların daha dərindən araşdırılmasının vacibliyini vurğulayıb. Səfir Azərbaycandan Pakistan'a ixrac edilə biləcək məhsullar barədə məlumat verib, ölkəmizdə 300-ə yaxın Pakistan şirkəti və iş adəminin fəaliyyət göstərdiyini, Pakistan'dan ölkəmizə gələn turistlərin sayında defələrlə artımın olduğunu, hazırlıda iki ölkə arasında birbaşa hava əlaqəsinin qurulması üzərində işlərin getdiyini söyləyib.

Ə.Əlizade, həmçinin Azərbaycanda xarici investorlar üçün yaradılan münbit şərait, kənd təsərrüfatı, sənaye və texnoloji parkların, iqtisadi zonaların fəaliyyətləri haqqında məlumat verib, ölkəmizdən keçən beynəlxalq nəqliyyat dəhlizləri, bu dəhlizlərə Pakistanın da qoşulmasının mümkünüyü, Azərbaycanla Pakistan arasında strateji tərəfdəşlik münasibətlərinin iqtisadi, ticari, hərbi-texniki, enerji, turizm və digər sahələrdə də əməkdaşlığı öz töhfəsinə verdiyini, qarşılıqlı investisiya üçün imkanların artıdığını qeyd edib.

Aparıcının Azərbaycanla Pakistan arasında herbi sahədə əməkdaşlıqla bağlı sualına cavab olaraq, Əli Əlizade bu sahənin ikiteşfi münasibətlərde prioritət sahə olduğunu, hər iki ölkənin terrorçuluqdan, ekstremizmdən eziyyət çəkdiyini və bir-birinə daim dəstək göstərdiyini, Ermənistanın Azərbaycan ərazilərini işğal edərək burada etnik təmizləmə, dini, mədəni abidələri məhv etmə siyaseti həyata keçirdiyini, beynəlxalq təşkilatların qəbul etdiyi qətnamələrə məhel qoymadığını diqqətə çatdırıb.

Səfir təhlükəsizlik sahəsində Pakistan'da irəliləyişin müşahidə edildiyini, yeni hökumətin ölkədə iqtisadi, sosial, humanitar sahələrdə layihələr həyata keçirdiyini, bütün bunların ölkənin inkişafına öz töhfəsini verəcəyinə inandığını bildirib, Azərbaycanın daim qardaş Pakistanın yanında olduğunu vurğulayıb.

"Bu gün ölkəmizdə şəhid ailələrinə böyük qayğı ilə yanaşılır"

Prezident İlham Əliyevin Sabunçu rayonunda hərbçilərə yeni mənzillər verməsinin və şəhid ailələrinin sosial müdafiəsinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı imzaladığı fermanının çox böyük əhəmiyyəti var". Bunu SİA-ya açıqlamasında "Tərxis Olunmuş Hərbçilərin Gəncləri Maarifləndirme" İctimai Birliyinin sədri, hərbi ekspert Emin Həsənli deyib.

Hərbi ekspertenin sözlərinə görə, dövlət başçısının bu kateqoriyadan olan insanlara maddi dəstək xarakterli qərar vermesi vətəndaşlarının sosial rifah halının yaxşılaşdırılmasına hesablanmış uğurlu siyaset kursunun davam etdiyini göstərir: "Prezident eləmətdər hadisələri, ad günlərini əhəmiyyətli şəhid ailələri, Qarabağ qaziləri ilə birgə keçirir. Xüsusi qayğıya ehtiyacı olan həmin vətəndaşlarımızın mənzil-məsiş problemlərinin həlli, avtomobil lərə təmin olunması, təqaüd ayrılması, onların övladlarının təhsil haqqından azad edilməsi dövlət başçısının daim diqqət mərkəzindədir. Həmçinin, ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda qəhrəmancasına döyüşərək şəhid olmuş şəxslərin adlarının əbədiləşdirilməsi istiqamətində xeyli tədbirlər həyata keçirilir. Təhsil müəssisələri, səhiyyə ocaqları və küçələrə qəhrəman şəhidlərimizin adları verilir, vaxtilə yaşıdagı evlərə borelyefləri vurulur. Bu, dövlət səviyyəsində şəhidlərə, onların ailə üzvlərinə dərin hörmət və ehtiramın göstəricisi, diqqət və qayğının əyani təzahürüdür".

E.Həsənli qeyd edib ki, dövlət üçün nümunəvi xidmətlər göstərmiş şəxslərin əməyini dövlət başçısı əhəmiyyətli yüksək qiymətləndirir. Ekspertenin sözlərinə görə, bu kimi amillər Azərbaycanda gənc nəsildə vətənpərvərlik ruhunun daha da yüksəlməsinə zəmin yaradır, Silahlı Qüvvələrimizi dünyada ən qüdrətli ordular sırasında yer almاسına imkan verir. E.Həsənli həmçinin vurğulayıb ki, Azərbaycan şəhalinin həssas qrupuna göstərdiyi diqqət və qayğıya görə dünya ölkələrinə nümunə ola bilər: "Bu gün ölkəmizdə həm şəhid ailələrinə, həm müharibə əllillərinə, həm məcburi köçkün ailələrinə, eləcə də ehəlinin digər həssas qrupuna böyük qayğı ilə yanaşılır. Bu məsələlər birbaşa ölkə Prezidentinin nəzarəti altındadır. Bütün bunlar onu göstərir ki, ölkəmizdə ehəlinin həssas qrupuna en yüksək səviyyədə diqqət göstərilir".

Ölkəmiz bu il idman sahəsində böyük nailiyyətlər qazanıb

Milli Məclisin Əmək və sosial siyaset komitəsinin sədr müavini Rauf Əliyevin yap.org.az-a müsahibəsi

-Rauf müəllim, 2018-ci il başa çatmaq üzrədir. Bu il idman sahəsində əldə edilən nailiyyətləri necə dəyərləndirirsiniz?

-Ümumiyyətlə, ölkəmizdə bütün sahələrdə olduğu kimi idman sahəsində də böyük uğurlar qazanılır. Azərbaycanda idman siyasetinin düzgün qurulduğunu bu sahədə qazanılmış uğurlu nəticələr təsdiqləyir. Ölkəmizdə beynəlxalq səviyyəli yarışlar təşkil olunur, idmançılarımız hər il müxtəlif idman növləri üzrə keçirilən Avropa və dünya çempionatlarında uğurlu nəticələr göstərilir. Dövlət başçısı İlham Əliyev bu yarışları izləməsi, idmançılarımıza mənəvi və maddi dəstək vermesi, onları ruhlandırması da vacib məqam kimi vurğulanmalıdır.

Dekabrin 13-de Milli Olimpiya Komitəsində 2018-ci ilin idman yekunlarına həsr olunan mərasim keçirilib. Tədbirdə bu il idman sahəsində qazanılan uğurlar vurğulanıb, eləcə də, yarışlarda yüksək nəticələr göstərmiş idmançılar, idman ustalarına mükafatlar təqdim olunub. Mərasimdə çıxış edən Azərbaycan Prezidenti, Milli Olimpiya Komitəsinin Prezidenti İlham Əliyev bildirib ki, ölkəmizdə gözəl gənc nəsl yetişir. Dövlətimizin başçısı qeyd edib: "Gənclər arasında keçirilmiş beynəlxalq yarışlarda da biz gözəl nəticələr göstəririk. Gənc nəslin yetişməsi nəticəsində biz bu uğurları elde edirik. Biz Rio Olimpiya Oyunlarında 18 medal qazanmışaq. Bu medalları qazanan həmin o gencələrdir ki, beşaltı il bundan əvvəl yeniyetmələrin yarışlarında iştirak ediblər. Biz medalların sayına görə Rioda 14-cü yerə qalxa bilmədik. Bu, tarixi nailiyyətdir. Bunu təkrarlamaq çox çətin olacaq. Onu da qeyd etməliyəm ki, növbəti Yay Olimpiya Oyunlarına hazırlıq gələn il həlliəci mərhələyə qədəm qoyacaq. Əlbəttə, biz çox ciddi hazırlanılıq ki, ölkəmizi Olimpiya Oyunlarında ləyqətlə təmsil edək".

Uğurlu idman siyasetinin nəticəsi olaraq Azərbaycan həm de dünyadan idman icimiyətini tərəfindən ciddi tərəfdəş, idmançılarımız isə əsas rəqib kimi qəbul olunurlar. Azərbaycanın qısa müdətde idman sahəsində əldə etdiyi nailiyyətlər beynəlxalq idman təşkilatlarının diqqətindən yayanmayıb, məhz onların istəyi ilə son illərdə ölkəmizdə saysız-hesabsız mötəbər beynəlxalq turnirlər, dünən və Avropa çempionatları keçirilmişdir.

Təqdirəlayiq haldır ki, ölkəmizdə idmanın inkişafına olan qayğı tek olimpiya idman növləri deyil, qeyri-olimpika idman növlərini de əhatə edir. Aidiyyəti dövlət orqanları bu cür idman növləri ilə məşğul olan idmançıları-

zin beynəlxalq yarışlarda iştirakını daim maliyyələşdirir, onları gələcək qələbələrə ruhlandırmak üçün müxtəlif stimullaşdırıcı tədbirlər görür. Bunun nəticəsidir ki, Azərbaycan idmançıları ağırlıq-qaldırmışın yalnız peşəkarların məşğul olduğu powerlifting növü, peşəkar boks, kikboksinq, qaydasız döyüş və digər idman növlərindən yüksək nailiyyətlərə imza atırlar.

-Sizə, idman sahəsində qazanılan uğurların əsasında hansı amillər dayanır?

-Qeyd etmək lazımdır ki, idman insanları fiziki cəhətdən sağlam, mənəvi cəhətdən güclü edir. Gənc və müstəqil Azərbaycanda bu gün idman cəmiyyətin ayrılmaz hissəsinə çevrilib. Fərqli qeyd etmək lazımdır ki, bu gün Azərbaycan dünyada idman ölkəsi kimi tənənib, beynəlxalq idman ailesində layiqli yerini tutub. Sözsüz ki, bu uğurların təməli Ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan siyasi kursla bağlıdır. 1993-cü ildə Ulu öndər Heydər Əliyev hakimiyətə qayıtdıqdan sonra Azərbaycan inkişaf dövrünə qədəm qoyub. Ümummilli lider ölkəmizdə sağlam gənc nəslin yetişməsində və uğurlarımızın təbliğində idmanın rolunu həmisi yüksək qiymətləndirib. Bu siyaset Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Milli Olimpiya Komitəsinin Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən layiqince davam etdirilir. Eləcə də, respublikanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyeva bu sahənin inkişafına xüsusi diqqət göstərir. Azərbaycanda idmanın inkişafı dövlətdə siyasetinin əsasını təşkil edir. İnsanların fiziki və mənəvi tərbiyəsində əhəmiyyətli rol oynayan bədən tərbiyəsi və idman dövlətin xüsusi diqqət və qayğısı ilə əhatə olunub.

Bu qayğı idmanın inkişafına böyük təkan verməklə yanaşı, minlərlə yeniyetmə və gəncin sağlam ruhda tərbiyə olunmasına şərait yaradır. Fərəhli haldır ki, respublikamızda idman bölmələrinə axın kütləvi karakter alıb. Respublikamızın əksər regionlarında müasir standartlara cavab verən, hər cür şəraitli olan Olimpiya id-

man kompleksləri, stadionlar, zallar tikilərək idmançıların istifadəsinə verilib. Yüksek səviyyəli idman infrastrukturunun yaradılması ilə bu kütləvilik daha da geniş vüset alıb. Azərbaycanda idmana olan münasibət başqa ölkələrə nümunə kimi göstərilir. Ölkəmizin nüfuzlu idman yarışlarına və tədbirlərinə ev sahibliyi etməsi, təmsilciliyimizin mötəbər yarışlarda medallar qazanması respublikamız dünyada inkişaf etmiş idman ölkəsi kimi tanıdır.

-Idman sahəsinin inkişafı, həm də bütövlükdə ölkəmizin dinamik inkişafının mühüm tərkib hissəsidir...

-Təbii ki, idman sahəsində qazanılan nailiyyətlər həm də dövlətin ümumi inkişaf səviyyəsini, iqtisadi potensialını müəyyənəşdirən vacib meyarlardan biri kimi təbliği-siyasi mezmən kəsb edir. Bu baxımdan Azərbaycanın dinamik inkişafı idmandan qazanılan uğurlarla bir paralellik təşkil edir. Həm qazandığımız medallar, həm idman komplekslərinin tikintisi, həm də Azərbaycanın beynəlxalq miqyasda idman ölkəsi kimi imicinin möhkəmlənməsi bir vəhdət təşkil edərək idman sahəsindəki uğurlarımızın əsasını təşkil edir. Idman icimiyətini əməndir ki, Prezident İlham Əliyevin ölkəmizin inkişafına xidmət edən siyasi xətti idmanımızın daha da inkişafına böyük töhfələr verəcək.

İdmançılarımızın hər dəfə beynəlxalq arenalarda qazandıqları qalibiyətlər, bayraqımızı ucaitmaları dövlətimizə şərəf gətirən amillərdir. Azərbaycan Respublikası bu gün öz tarixinin çox şərəflə, böyük irəliliyələr, inkişaf və tərəqqi dövrünü yaşamadır. Ulu öndərin milli maraqlara əsaslanmaqla heyata keçirdiyi çoxşaxəli inkişaf strategiyası bu gün onun layiqli varisi - Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən inamlı davam etdirilir. Təbii ki, idmanın dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin diqqəti idmançıları yeni qələbələrə səsliyər. Dekabrin 13-de keçirilən mərasimdə Prezident İlham Əliyev qeyd edib: "İdman cəmiyyətimizin ayrılmaz hissəsidir. İdmançılarla hər zaman yüksək qiymət verilir, diqqət göstərilir. Mən 21 ildir Azərbaycan Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti kimi həmişə çalışmışam ki, idmançılar qayğı, diqqət göstərim, onların problemlərini həll edim, onların gözəl çıxışları üçün şərait yaradı. Əlbəttə ki, her bir nəticə, her bir uğur gərək qiymətləndirilsin. Ənənəvi olaraq, biz ilin sonunda idmançıları yüksək dövlət mükafatları ilə, pul mükafatları ilə və mənzillərlə mükafatlandırırıq".

-Rauf müəllim, sizə, yaradılan infrastruktur, şəraitlə ya-

naşı, ölkəmizdə idmanın kütləviliyinin təminatında bu sahənin inkişafı ilə bağlı qəbul olunan dövlət proqramlarının, qanunvericiliyin rolu hansı səviyyədədir?

-Ümumiyyətlə, bir faktı mütləq şəkildə qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycan dünyada elə ölkələrdəndir ki, bütün sahələrdə əldə olunan nailiyyətlər konsepsiyaya əsaslanır. O cümlədən də, idman sahəsindəki qələbələr, nəticələr də məhz konsepsiyaların, uzun dövr üçün hazırlanmış programların nəticəsində əldə olunub. Prezidentimizin də qeyd etdiyi kimi, idman sahəsindəki qələbələr, nəticələr də məhz konsepsiyaların, uzun dövr üçün hazırlanmış programların nəticəsində əldə olunub. Prezident İlham Əliyevin şəxsi səyi sayesinde bölgələrdə gənclərin sağlam şəkildə yetişdirilməsi, ölkəmizin genefonduğun-gənclərimizin sağlam ruhda böyüməsi üçün əsaslı addımlar atılır. Digər tərəfdən, hər bir istiqamət kimi idmanın inkişafı da ölkə qanunları çərçivəsində tenzimlənir. Bu gün ölkəmizdə idman təkcə yeniyetmə və gənclər arasında deyil, həm də yaşlılar, əlliər, məktəbəqədər, ibtidai məktəbə səviyyəsində də inkişaf etdirilir. "Bədən tərbiyesi və idman haqqında" Qanun ölkəmizdə idmanın həm yüksək səviyyədə inkişafını, həm də bu inkişafın sistematipliyini təmin edir. Qanunda da göstərilir ki, bu istiqamət də dövlət siyasetinin məqsədi bədən tərbiyesi və idmanın hüquqi bazasını, bədən tərbiyesi və idmanın inkişafının təmin etdirilməsini, yüksək dərəcəli idmançıların hazırlanması üçün bədən tərbiyəsi-idman təşkilatlarını, uşaqların müəssisələri sisteminin yaratılmasını ibarətdir. Yəni, bu sahə-

də nailiyyət əldə olunması üçün bütün imkanlar yaradılır. O cümlədən, bu gün bütün idman təşkilatları üçün bərabər imkanlar yaradılıb və bütün idman sahələri inkişaf etdirilir. Bu özü-özlüyüdə həm də sistematipliyi, davamlılığı təmin edir.

Dekabrin 13-de keçirilən mərasimdə Prezident İlham Əliyev idman infrastrukturunun yaradılmasının əhəmiyyətini vurgulayaraq qeyd edib: "Bilirsiz ki, idman infrastrukturunun yaradılması işində böyük uğurlar əldə edilib. Ancaq rayonlarda 44 Olimpiya idman Mərkəzi tikilib və fəaliyyət göstərir. Bu il bir mərkez tikilib, gələn il isə üç Olimpiya idman Mərkəzinin tikintisi nəzərdə tutulur. Beləliklə, onların sayı 47-yə çatacaqdır".

Təbii ki, nəzərəalsaq ki, idmanla peşəkar səviyyədə məşğul olan insanların əksəriyyəti gənclərdir, idmanın kütləviliyi həm də gənclərin inkişaf etdirilməsi sahəsində görülən işdir. Bu baxımdan, ölkəmizdə gənclərin inkişafına həsr olunan dövlət programlarında, konsepsiyalarda idmanın inkişafı məsəlesi də prioritet olaraq müəyyənləşdirilir. Gənclər arasında maarifləndirici təbliği aparılması, idmanın cəlb olunması bu məsələdə əsas xətt sayılır. Əsas məqsəd gənclərin sağlamlığının qorunması və buna xidmət edən təşviqəci və maarifləndirmə tədbirlərinin keçirilməsidir. Unutmayaq ki, sağlam gənclik həm də sağlam gələcək deməkdir.

Bütövlükdə, ölkə rəhbərliyinin qayğısı ilə həyata keçirilən bu tədbirlər bir daha onu deməye əsas verir ki, ölkəmizdə idmanın inkişafı gələcək illərdə də yüksək səviyyədə temin olunacaq.

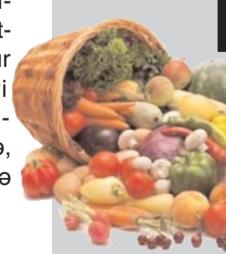
Xəzər dənizində zəlzələ baş verib

Dekabrin 17-de Xəzər dənizində 4,7 bal gücündə zəlzələ baş verib. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası nəzdində Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzində AZƏRTAC-a bildirilib ki, yeraltı təkanlar yerli vaxtla saat 14:03:39-da qeydə alınıb. Ocağı 44 kilometr dərinlikdə yerləşən zəlzələ yaxın yaşayış ərazilərində 3 bala qədər hiss olunub.

Azərbaycan cari ildə 495 milyon dollarlıq meyvə-tərəvəz ixrac edib

Bu ilin yanvar-noyabr aylarında Azərbaycan 495 milyon 60 min ABŞ dolları dəyərində 549 min 369 ton meyvə-tərəvəz ixrac edib. AZƏRTAC Dövlət Gömrük Komitəsinin yaydığı hesabata istinadla xəbər verir ki, bu göstərici ötən ilin eyni dövrünə nisbətən müvafiq olaraq 42 milyon 332 min dollar və 56 min 586 ton çoxdur. On bir ayda meyvə-tərəvəz ixracı Azərbaycanın ümumi ixracının 2,76 faizini təşkil edib.

DSX: İrandan Azərbaycana narkotik vasitə keçirmək istəyən şəxslər saxlanılıb

Dövlət Sərhəd Xidmeti (DSX) dövlət sərhədinin etibarlı mühafizəsinin təmin olunması ve narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə istiqamətində tədbirləri davam etdirir.

DSX-nin mətbuat mərkəzində AZERTAC-a bildirilər ki, dekabrın 12-de "Astara" dövlət sərhədindən buraxılış məntəqəsində Azərbaycana gələn İran vətəndaşı, 2002-ci il təvəllüdü Bargikanı Naza Muhammedbaxırın üzərində Xidmetin Sərhəd Nəzarətinin əməkdaşları tərəfindən 320 qram heroin aşkarlanaraq götürülüb. Narkotik vasitənin sıfırışının müəyyənləşdirilməsi ve saxlanılaraq məsuliyyətə cəlb olunması məqsədilə keçirilmiş texirəsalınmaz əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində Bakı şəhər sakinləri, 1992-ci il təvəllüdü Səfərov Kazım Ağəli oğlu və 1994-cü il təvəllüdü Nəsirov Elyaz Taleh oğlu saxlanılıblar.

Dekabrın 13-də DSX-nin Sərhəd Qoşunlarının "Horadız" sərhəd dəstəsinin Beyləqan rayonunun Əhmədli kəndi ərazisindəki sərhəd zastavasının xidməti ərazisində İrandan Azərbaycan istiqamətində dövlət sərhədini pozmuş 1976-ci il təvəllüdü Bərdə rayon sakini Cəfərov Telət Allahyar oğlu və 1977-ci il təvəllüdü Ağcabədi rayon sakini Quliyev Namiq Allahverdi oğlu 2270 qram marijuana ilə yaxalanıblar.

Dekabrın 13-də DSX və Dövlət Tehlükəsizliyi Xidmeti əməkdaşlarının birge heyata keçirdikləri eməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində Yardımlı rayonu ərazisində "Mercedes" markalı avtomobile baxış keçirərək salonda 1145 qram heroin aşkarlanaraq götürüllüb. Avtomobilde olan Azərbaycan vətəndaşları Şəmkir rayon sakini 1991-ci il təvəllüdü Əlizade Vüsal Yaşar oğlu, Mingacəvir şəhər sakini 1984-cü il təvəllüdü Soltanov Elçin Muxtar oğlu və Sumqayıt şəhər sakini 1977-ci il təvəllüdü Hüseynov Hüseyn Novruz oğlu saxlanılıblar. Faktlar üzrə cinayet işləri başlanılıb, zəruri əməliyyat-istintaq hərəkətləri həyata keçirilir.

"Dil normalarının pozulması ilə bağlı monitoringlər artırılmalıdır"

Dil normalarının pozulmasının karşısını almaq üçün monitoringlər getdikcə daha da artırılmalıdır". SİA-nın xəbərini görə, bunu Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü, deputat Nizami Cəfərov "Azərbaycanın media məkanında ədəbi dilin grammatikasına dəstək" lahiyəsi çərçivəsində keçirilən "Azərbaycanın media məkanında ədəbi dilin qurunması: problemlər və perspektivlər" mövzusunda konfransda deyib. O bildirib ki, aparılan monitoringlərin nəticəsində dil normalarının düzgün işlənməsinə diqqətin artlığı, səhvlerin azaldığı göz qabağındadır: "Bu gün dillə bağlı ən böyük narahatlıq mətbuatdanıdır". N.Cəfərovun sözlərinə görə, Azərbaycan mətbuatında üslub axtarışı getmir, publisistik üslub çökür: "Mətbuatımızda fərdi üslub səradan çıxır".

Kərə yağı və süddən hazırlanmış digər yağların idxalı azalıb

Bu ilin yanvar-noyabr aylarında Azərbaycana 10 677,64 ton kərə yağı və süddən hazırlanmış digər yağlar idxal edilib. İdxal olunmuş kərə yağının dəyəri 62 094,19 min ABŞ dollarıdır. Dövlət Gömrük Komitəsindən AZERTAC-a bildirilər ki, bu göstəricilər ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 3 490,16 min dollar çox, 1 790,04 ton azdır. On bir ayda kərə yağı və süddən hazırlanmış digər yağı məhsullarının idxalı Azərbaycanın ümumi idxalının 0,6 fəizi təşkil edib.

Daha sonra Dövlət Komitəsinin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdürü müavi-

"Dini qurumlar və sosial media" mövzusunda konfrans keçirilib

Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin (DQİDK) təşkilatçılığı ilə "Dini qurumlar və sosial media" mövzusunda konfrans keçirilib. SİA-nın verdiyi məlumatə görə, tədbirdə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütüivi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu, Mətbuat Şurasının rəhbərliyi, millet vəkilləri və media nümayəndələri iştirak ediblər.

Konfransi giriş sözü ilə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı açaraq "Dini qurumlar və sosial media" mövzusu ilə bağlı fikirlərini bölüşüb. Komitə sədri bildirib ki, sosial media beynəlxalq təşkilatlar səviyyəsində hər zaman müzakirə predmeti olub: "Bu vasitə dünyada insanlar arasında ünsiyyət baxımından digər media nümunələrini üstələyir. Çünkü burada hər kəs fərdi şəkildə öz fikrini ifadə edə bilir. Sosial medianın müsbət tərfələri ilə yanaşı, müəyyən problemləri də var. Bəzi ölkələrdə sosial medianın fealiyyəti üzərində dövlət səviyyəsində qanunvericiliklə nəzəratin yaradılması istiqamətində addımlar atılıb. Bəziləri bunu azadlıqla maneq kimi qələmə verirlər.

M.Qurbanlı əlavə edib ki, Avropanın en inkişaf etmiş ölkələrində belə sosial mediya nəzarət edilir: "Çünki bu sahədə bəzən dezinformasiya baş alıb gedir. Eyni zamanda, insani dəyərlərə, əlaqəzadə məsələlərlə əlaqədar məlumatlar geniş şəkildə təsviq və təbliğ olunur. Ona görə də bu mövzu Azərbaycanda da da im diqqət mərkəzindədir".

Daha sonra Dövlət Komitəsinin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdürü müavi-

ni Vüsələ Hüseynova "Sosial media və din" mövzusunda təqdimatla çıxış edib.

"Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru, millet vəkili Bəxtiyar Sadiqov deyib ki, əgər dinlər arasında məhrəban münasibət yoxdursa, bu, bəşəriyyətə xeyir getirmir: "Əksinə, bələlər getirir. Təsadüfi deyil ki, bu məsələ hər zaman medianın gündəmində olub".

Millət vəkili sosial şəbəkələrin sosial media kimi qələmə verilməsinin doğru olmadığını deyib: "Sosial şəbəkələrin sosial media adlandırılmasını qəbul etmirməm. Media peşəkar jurnalistlərin çalışdığı məkandır, sosial şəbəkədə isə müxtəlif əqidələrə xidmət edənlər var. Sosial şəbəkədə kim nece istəyir öz fikirlərini ifadə edir və müəyyən məsələlərdə sərhədlər keçirilir. Bəzən təhqiqərələr və aşağılanma hallarına da rast gelirik. Sosial şəbəkənin müəyyən təsir gücü var. Hətta mövqeyi olmayanlara da sosial şəbəkədə paylaşılan fikirlər təsir edir. Sosial mediada isə artıq müxtəlif mənşəbələr at oynada bilmirlər. Çünkü jurnalistlərimiz lazımlı mövzunu seçməyə başladı. Bəzən jurnalistlər sosial şəbəkədə gədən müzakirələri mətbuatə gətirir. Burada biz jurnalistlərin də peşəkarlığı önemlidir. Mövzunun mediaya hansı aspektlərə getirilməsi isə jurnalistin peşəkarlığından asıldır".

Azərbaycan Mətbuat Şurasının sədri, millet vəkili Əflatun Amaçov bildirib ki, bəzi qüvvələr sosial şəbəkələrdən fəal istifadə etməklə Azərbaycanı geriye aparmağa və islami dəyərlərin hakim olduğu İsləm dövlətinə çevirməyə çalışırlar: "Odur ki, problemimiz radikal dini cərayanlarla bağlıdır. Ölkədə sabitliyin pozulması üçün əsas təhlükə radikal dini cərayanlardan və ideologiyalardan gelir. Bu sahədə daha ciddi problemlər yaranır. Azərbaycanda baş verən iqtisadi in-

kişaf ayri-ayri ölkələr tərəfindən müsbət qarşılınmır. Bəzi ölkələr var ki, Azərbaycanla bağlı sistemli şəkildə qarayarma işi ilə məşğuldur. Bundan da Ermənistən, erməni lobbisi istifadə etməyə çalışı".

Ə.Amaçov qeyd edib ki, bütün dünyada olduğu kimi Azərbaycanda da ictimai fiqir internet üzərində yayımlanan mətbuat organları, əsasən də sosial şəbəkələr vasitəsilə yayılır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütüvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu icraçı direktoru Vüqar Səfərli çıxışında diqqətə çatdırıb ki, bu gün sosial media problemi bütün dünyani lərəyə getirir: "Artıq media deyəndə qəzet, jurnalılla yanaşı, internet media da bura daxil olub. Lakin sosial şəbəkələri də media kimi qiymətləndirməyimiz düzgün

deyil. Sosial şəbəkənin media kimi qəbul olunmamasının səbəbi bu sahədə məsuliyyətin olmamasıdır. Əgər televiziya və jurnalda jurnalist hər hansı məlumat yayırsa, onlar buna görə məsuliyyət daşıyırlar. Amma sosial şəbəkələrde bu belə deyil. Əlbəttə, ölkəmiz tolerant bir ölkədir. Azərbaycanda keçirilən tədbirlər də ölkəmizin sabitliyini sübut edir. Hər bir vətəndaş dinindən, irqindən asılı olmayaq onu vətəni hesab edir. Lakin bununla yanaşı xaricdə idarə olunan quvvələr var. İlahiyyatçılarımızın bəziləri xaricdə təhsil alıb. Bu məqam da müəyyən təhlükələr yaradır. Bu il Prezidentin sərvətini ilə İlahiyyat İnstiutu yaradıldı. İnstitut bu sahədə kadrların yetişdirilməsi üçün mühüm rol oynayacaq".

V.Səfərli onu da vurğulayıb ki, bu sahədə təbliğatda böyük ehtiyac var: "Buna görə də Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi ilə birlikdə biz çoxsaylı tədbirlər keçirməsik. Hesab edirəm ki, sosial şəbəkədə nə qədər cəfəngiyat yarışsa da, jurnalistlər həm sosial şəbəkə, həm də media vasitəsilə onlara cavab verməlidir".

Daha sonra Qafqaz Müsəlmanları idarəsinin sədr müavini Qemər Cavadlı, Rus Pravoslav Kilsəsinin Bakı və Azərbaycan Yeparxiyasının Arxiyepiskopu Aleksandr İsein, Bakı şəhəri Dağ yəhudiləri dini icmasının sədr Milix Yevdayev, Avropa Yəhudilərinin Bakı dini icmasının sədr Aleksandr Şarovski, Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkezinin Aparat rəhbəri Aytən Qehrəman, Azərbaycan Respublikasının Alban-Udi Xristian dini icmasının sədr Robert Mobili fikirlərini bölüşüb. Qeyd edək ki, konfransın keçirilməsində məqsəd sosial şəbəkələrdə dini qurumların fealiyyətinin müzakirəsidir.

Bakı - qlobal hərbi-siyasi problemlərin həlli mərkəzi

Prezident İlham Əliyev: "Aparılan siyaset Azərbaycana dünyada çox böyük hörmət qazandırıb, Azərbaycana çox böyük rəğbat var"

Azərbaycanın paytaxtı Bakıda NATO və Rusiya Silahlı Qüvvələri Baş Qərargahının görüşü bir daha sübut edir ki, ölkəmiz nəinki regionda, eləcə də, dünya məqyasında ən qlobal hadisələrin, geosiyasi proseslərin əsas iştirakçıdır, problemlərin həlli mərkəzi olaraq tanınmaqdır. O da əbəs deyil ki, bənzər görüşlər Bakıda ilk dəfədir ki, baş vermir. Daha öncələr də Bakıda Rusiya və ABŞ hərbi rəhbərlərinin görüşləri baş tutub və uğurlu nəticələr əldə edilib.

Daha bir əsas məqam burdur ki, bir sira nüfuzlu hərbi və siyasi ekspertlər yüksək səviyyəli hərçilərinin görüş üçün Bakını seçmələrini heç də təsadüfi hesab etmirlər. Ona görə də, postsovət məkanında ən uğurlu görüş yeri kimi, məhz Azərbaycana üstünlük verilib.

Dövlət başçısı: "Bakıda Rusiya və NATO-nun ali hərbi rəhbərlərinin görüşünün keçirilməsi əlamətdar hadisədir"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin bu məqama diqqət çəkərək irəli sürdüyü fikirləri öz mühümülüyü ilə seçilir. "Bakıda Rusiya və NATO-nun ali hərbi rəhbərlərinin görüşünün keçirilməsi əlamətdar hadisədir", deyə vurğulayan dövlət başçıımız bununla yanaşı, qeyd edib ki, bu, həmçinin ölkəmizə olan rəğbətin nümayi-

şidir: "Aparılan siyaset Azərbaycana dünyada çox böyük hörmət qazandırıb və Azərbaycana çox böyük rəğbet var".

Söz yox ki, istə Rusiya ilə, istəse də NATO ilə olan münasibətlərin inkişafı da bu reallığı sübuta yetirir. Prezident İlham Əliyevin "Həm Rusiya, həm də NATO ilə

münasibətlər qurmuş, qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq və strateji tərəfdaşlıq əlaqələrini daim inkişaf etdirir

Sual oluna bilər ki, belə müüm görüsün təşkili üçün dünyada kifayət qədər məkan olduğunu təqdirde, nəyə görə, məhz Azərbaycan seçilib? Birmənali şəkildə, demək olar ki, Azərbaycan dövlətinin həyata keçirdiyi müstəqil və balanslı siyasetin dünyadan güc mərkəzləri və böyük ölkələri tərəfindən hörmətli qarşılıqlılaşması və qəbul edilməsinin əyani təsdiqidir. Azərbaycan həm NATO ilə əməkdaşlıq çərçivəsində, həm

də Rusiya ilə yaxın münasibətlər qurmuş, qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq və strateji tərəfdaşlıq əlaqələrini daim inkişaf etdirir. Diger tərəfdən, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin yürütdüyü uğurlu balanslı siyasetinin nəticəsidir ki, istə Rusyanın hərbi-siyasi dairələri, istəse də NATO ilə qarşılıqlı hörmət və etimadə əsaslanan yüksək əlaqələri sabit olaraq saxlanılmaqdə davam edir. O da əbəs yera deyil ki, hər iki hərbi mərkəz Prezident İlham Əliyevi etibarlı tərəfdəş, dünya səviyyəli siyasi lider kimi qəbul edir. Onunla əməkdaşlıq əlaqələrini yüksək qiymətləndirirler.

Beləliklə, Bakı hətta soyuq münasibətləri olan ölkələr, təşkilatlar və hərbi-siyasi dairələr arasında en layiqli barışdırıcı təşəbbüskar kimi çıxış etməklə yanaşı, belə görüşləri ənənəyə çevirir.

Azərbaycan həm NATO ilə əməkdaşlıq çərçivəsində, həm də Rusiya ilə yaxın

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

ISESCO-nun baş direktorunun müavini: Naxçıvan təkcə İslam aləminin deyil, bütün dünyanın ən işıqlı şəhəridir

Naxçıvanın ISESCO-nun İslam Mədəniyyəti Paytaxtı layihəsinə çox müüm töhfəsi var. Naxçıvanda qorunub saxlanılan miras, inkişaf etmiş mədəniyyət, mövcud tarixi abidələr bu baxımdan yüksək qiymətləndirilir. Naxçıvan, eyni zamanda, Avropa ilə mürsəlman Şərqi arasında etibarlı bir körpüdür. Bu da Naxçıvan şəhərini nümunə kimi qiymətləndirməyə əsas verir.

AZERTAC-in Naxçıvan bürosuna müsahibəsində bu sözləri ISESCO-nun baş direktorunun müavini Əmine Əl-Həcri deyib. O vurğulayıb ki, Naxçıvan keçmişdə və müasir dövrde İsləm mədəniyyətinə verdiyi töhfələrə görə haqlı olaraq 2018-ci il üçün İsləm Mədəniyyətinin Paytaxtı seçilib. Sivilizasiyalararası dialoqda, keçmişlə bu gün arasında mövcud olan ənənələrin bölüşülməsində və İsləmi dəyerlərin genç nəslə ötürülməsində bu, çox müüm hadisədir.

ISESCO-nun baş direktorunun müavini bildirib ki, bu layihə çərçivəsində il ərzində görülmüş bütün işlər Naxçıvanın, ümumilikdə, ölkənin beynəlxalq nüfuzunu artırın amillərdəndir. ISESCO Naxçıvan Muxtar Respublikasında, ümumilikdə, Azərbaycan Respublikasında görülmüş bu işləri yüksək qiymətləndirir. Burada keçirilmiş silsilə mədəni tədbirlər, konfranslar Naxçıvan kimi gözel bir şəhəri görmək, qorunub saxlanılan mədəniyyətlə, insanların yaxından tanış olmaq üçün çox gözəldir. Əmine Əl-Həcri deyib: "Bu, mənim Naxçıvana ilk sefərim olsa da, çox dərin təessürat almış. Sakit, təmiz bir şəhərdə, məhribən insanların əhatəsində olmaqdan xoşbəxtəm. Elə düşünürəm ki, Naxçıvan təkcə İsləm ələminin deyil, bütün dünyadan ən işıqlı şəhəridir. Bu işi qərəbənən təşəbbüsündə də hiss olunur. Səfərdən geri qayıtdıdan sonra gözəl ölkəniz, şəhəriniz haqqında dostlarma və həmkarlarımı danışacaq çox təessüratları var".

"Azərbaycanın media məkanında ədəbi dilin qorunması: problemlər və perspektivlər"

Dünən Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində Mətbuat Şurasının təşəbbüsü ilə "Azərbaycanın media məkanında ədəbi dilin qorunması: problemlər və perspektivlər" mövzusunda konfrans keçirilib. SİA-nın xəbərinə görə, tədbirdə Mətbuat Şurasının sədri, millət vəkili Əflatun Amaşov, KİVDF-nin icraçı direktoru Vüqar Səfərli, media kapitanları və KİV nümayəndələri iştirak ediblər. Tədbirdə ilk çıxış edən Mətbuat Şurasının sədri, millət vəkili Əflatun Amaşov bildirib ki, noyabr ayı ərzində qurum tərəfindən 25 KİV-in monitorinqi keçirilib.

O deyib ki, Mətbuat Şurası yaranan gündən Azərbaycan dilinin qorunmasına böyük əhəmiyyət verir: "Mətbuat Şurasının dil üzrə Monitorinq qrupu daim mətbuatda dilə bağlı monitorinqlər keçirir, yanlışlıqlarla bağlı fikirlərini bildirir".

Ə.Amaşov qeyd edib ki, Azərbaycan dilinin qorunması ilə bağlı ölkə qanunvericiliyində, qəbul olu-

nan sənədlərdə ciddi şəkildə öz əksini tapıb: "Dilimizin saflığının qorunması və digər məsələlər həmin sənədlərdə mütemədi olaraq qeyd olunur. Bu kifayət qədər ciddi məsələdir və biz bu məsələləri da-

im diqqətdə saxlamağa borcluyuq. Dille bağlı problemlər hamımızın ümumi problemidir. Bu baxımdan çatışmazlıqları düzgün qəbul etməli və bu nöqsanlara yol vermək üçün çalışmalıyq".

Daha sonra Azərbaycan Mətbuat Şurasının dil üzrə Monitoring qrupunun rəhbəri İlham Abbasov noyabr ayında aparılan monitorinqin nəticələrini açıqlayıb. O söyleyib ki, dilin qorunması ilə bağlı Azərbaycan Prezidenti tərəfindən sənədler imzalanıb: "Bu prosesə alımlar cəlb olunub. Monitoringlərə təkçə yazılı deyil, elektron resurslar da cəlb olunub. Belə ki monitoringe 15 qəzet, 10 sayt cəlb olunub".

I. Abbasov söyleyib ki, aparılan monitorinqin nəticələrinə görə, KİV-lər də leksik pozuntularla bağlı xeyli sayıda azalma müşahidə olunsa da qrammatik pozuntular qalmaqdadır: "Durğu işarələri ilə bağlı nöqsanlar, üslub ifade formasında müəyyən çatışmazlıqlar qalmaqdadır".

Daha sonra çıxış edən Dövlət Dil Komissiyasının üzvü, AMEA-nın Nəsimi adına Dilçilik Institutunun direktoru Möhsün Nağısoylu deyib ki, institutda Azərbaycanda

ədəbi dil normallarının pozulmasına görə cəzaların icrası üçün tədbirlər planı hazırlanır. Onun sözlərinə görə, bununla bağlı Dilçilik Institutuna bu gün məktub daxil olub. Direktor qeyd edib ki, bir çox ölkələrdə ədəbi dil normallarının pozulmasına görə inzibati cəza tədbirlərinin tətbiq edilməsi təcrübəsi var.

Tədbirin davamında çıxış edən AMEA-nın Folklor Institutunun direktoru Muxtar İmanov, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü, professor, deputat Nizami Cəfərov və digərləri çıxış edərək bu cür monitoringlərin keçirilməsini təqdirəlayıq hesab ediblər. Natiqlər media nümayəndələri dillə bağlı normalala düzgün riayət olunmasına və Azərbaycan dilinin saflığının qorunmasına istiqamətində birgə fəaliyyətə çağırıblar. Konfrans müzakirələr əsasında davam edib.

Nailə Məhərrəmova

Nikol Paşinyanın susdurulması Azərbaycanın qələbəsidir

Rusiyalı jurnalistlərə görüşündə Belarus prezidenti Aleksandr Lukaşenkonun söylədikləri, daha dəqiq desək, rəsmi Minskin Azərbaycana silah satışı ilə bağlı Paşinyanın narazılığına verdiyi təhqiramız və həqiqəti əks etdirən cavabı, Ermənistanda ciddi rezonans doğub. Azərbaycan prezyidentinin yanında Aleksandr Lukaşenkonun Nikol Paşinyanı susdurması da işgalçi dövlətədə ciddi ajiotaja səbəb olub desək, haqlıyiq.

Belarusun Azərbaycana silah satması ilə bağlı Ermənistənən baş naziri səlahiyyətlərinin icraçısı Nikol Paşinyanın şikayətlərinə Lukaşenkonun təhqirəcili cavabını şəhər edərən Ermənistənən sabiq baş naziri, Respublika Partiyasının sədri Aram Sarkisyan bildirib ki, Belarus prezyidenti Aleksandr Lukaşenkonun Paşinyana dediyi sözler xoşagelməz və yersiz olsa da, o, haqlıdır. Sabiq baş nazır, artıq bu barədə danışmağın belə faydasız olduğunu düşünür və Moskvadın Azərbaycana silah satışını dəyandırmasını və bunun digərlərinə nümunə olmasını təmin etmək üçün Rusiyani NATO ilə "hədələməy" in lazm olduğunu bildirir.

**İdarəolunmaz kütə
qarşısında dil
pehləvanına çevrilən
Nikol Paşinyan Belarus
prezyidentinə cavab
verməyə nə söz tapa
bilir, nə də arqument**

Xatırladaq ki, "eğer Ermənistən KTMT-də deyiləsi sözü varsa, onda bütün iradalarını Azərbaycana silah satışında birinci yeri tutan, strateji tərəfdəsi və başlıca müttəfiqi olan Rusiyaya bildirməlidir" deyən Belarus prezyidenti bununa Paşinyanı susdurub. Çünkü Nikol hələ de cavab verməkdə aciz qalıb. Görünür, Ermənistənən küçələrində idarəolunmaz kütə qarşısında dil pehləvanına çevrilən bu avanturist Belarus prezyidentinə cavab verməyə nə söz tapa bilir, nə də arqument.

Aleksandr Lukaşenko, əslində, Paşinyanı əməlli-başlı təhqir edib. Lukaşenko bildirib ki: "İlham Əliyevin de iştirak etdiyi MDB sammiti çərçivəsində Putinin yanında Paşinyana dedim: Nikol, gəl, bə məsələyə nöqtə qoyaq. Azərbaycana silah satışında birinci yeri kim tutur? Kim? Cavab Rusiyadır. Onda niyə dilini bir yerinə soxub susmusan? Vladimir Vladimiroviç də tənqid et də. Nədir, qorxur-san?" Hətta Belarus prezyidenti Azərbaycana silah satışında ölkəsinin ardıcılıqla Rusiya, İsrail və Türkiyədən sonra dördüncü yeri tutduğunu xatırlamaqla, haqlı olduğunu da subut et-

meyi bacarıb.

**Aleksandr Lukaşenkonun
Ermənistənən baş naziri
səlahiyyətlərinin
icraçısına cavabı təkcə
Paşinyan deyil, bütün
ermənilər üçün layiqli
cavabdır**

Məsələ burasındadır ki, Aleksandr Lukaşenkonun Ermənistənən baş naziri səlahiyyətlərinin icraçısına cavabı təkcə Paşinyan deyil, bütün ermənilər üçün layiqli cavabdır. Bu cavab erməni cəmiyyətinin Rusiyadan asılılığını da açıb göstərir və əslində, bütün ermənilərin ruslardan necə qorxduğunu, birmənali şəkildə ifşa edir. Onun bu cavabına Ermənistənən sabiq baş nazırı, Respublika Partiyasının sədri Aram Sarkisyanın da reaksiya vermesi heç de təsadüfi deyil. Ona görə təsadüfi deyil ki, sabiq baş nazır olduğu halda, Paşinyanın rəqiblərindən olduğu təqdirdə, Lukaşenkonun haqlı olduğu barədə belə bir rezonans doğuran etiraf etmək məcburiyyətində qalması, bütün erməni cəmiyyətinin qıcıqlandığını təsdiq edir.

Doğrudur, Respublika Partiyasının sədri, "Rusiyanın bize lazım olduğunu iki dəfə çox biz Moskvaya lazmış" demeklə, erməni xisətini de gizləde bilmir. Hətta Rusiyani NATO ilə hədələmək barədə də məsləhətlər vermekdən də çəkinmir. Guya Ermənistənən NATO ilə əməkdaşlığının genişləndirilməsi nəticəsində, Rusiya qorxuya düşəcək və bununla da, ermənilərə qarşı münasibəti dəyişəcək. Hazırda NATO ilə münasibətləri soyuq olan Rusiya qurumun özündən də yox, ona yaxınlaşmaq niyyətində olan Ermənistəndən bu yaxınlaşmayı, bu əməkdaşlığı görə qorxacağı çox gülünc səslənir.

Sual oluna bilər, Respublika Partiyasının sədri bu "dəyərlə" məsləhətlərdən niyə hakimiyyətdə olduğu dövrdə özü faydalananı və keçəlin dərman bildiyini niyə öz başına sürmüdü? Hər zaman olduğu kimi, respublikaçıların da hakimiyyəti dövründə Ermənistən Rusiyanın ətəyindən əl çəkmirdi axı. İndi bütün dünya ictimaiyyəti də çox yaxşı başa düşür ki, Nikol Paşinyanın susdurulması Azərbaycanın qələbəsidir.

İnam HACIYEV

Avropadakı satqın "siyasi mühacir"lər layiq olduqları cəzəni almalıdır

*Ekspertlər Azərbaycan
hüquq-mühafizə orqanlarını sərt addımlar
atmağa çağırdılar*

Avropada gizlənib sosial şəbəkələrdə Azərbaycana qarşı təhqirəmiz ifadələrlə çıxış edən Orduhan Teymurxanın və Vidiyi İsgəndərlinin təlimatlandırılmışında ve onlara müyyən göstərişlər vermesində Əli Kərimlinin, Cəmil Həsənlinin və Arif Hacılının xüsusi rolu olduğu öz təsdiqini tapmaqdadır. Bu iş, bir daha daxili və xarici məkrili ünsürərin ölkəmizə düşmən kəsildiklərini göstərir. Söhbət etdiyimiz müsahiblərimiz Azərbaycana qarşı qərəzli mövqə sərgileyən sapı özümüzden olan baltaların satqın və xəyanətkar olduqlarını bildirdilər. Qeyd etdilər ki, satqın və xəyanət yolu tutan Avropadakı "siyasi mühacir"lərin cəzalandırılması üçün Azərbaycanın hüquq-mühafizə orqanları sərt addımlar atmalıdır.

**"Yurddas" partiyasının sədri Mais Səfərli:
"Əli Kərimlinin və Arif Hacılının
məşğul olduqları siyaset deyil"**

- AXCP-Müsavat partiyalarının funksionerləri, uzun illərdir ki, Azərbaycanın siyasi meydanlarında atılıb-düşürülər. Amma onlar, əslində, bir siyasetçi kimi özlərini təsdiq etməyiblər. Onlar meydanlarda atılıb-düşən, siyasetlə məşğul olmaq imitasiyası yaranan adamlardır. Əslində, siyasetlə məşğul olmaq, siyasetçi olmaq, siyasi fəaliyyətlə məşğul olmaq tamam başqa bir anlayışdır. Bu siyasi nəzəriyyələri eger onlar bilmirlərsə, siyasi nəzəriyyələrə müraciət etsinlər və baxsınlar. O elimi mənbələrdə bunun açıqlaması göstərilir. Bunların məşğul olduqları tamamilə ilə başqa bir şeydir. Yeni Əli Kərimlinin və Arif Hacılının məşğul olduğu siyaset deyil. Görünür, onların əlindən başqa iş gəlmir. Bu illər erzində, yalnız asan fəaliyyət yolu seçiblər özləri üçün. İqtidárın görüyü böyük, möhtəşəm işlərə qara yaxmaq, şərbətən yağıdırmaq və bununla da, xaricdə kimlərinsə diqqəti ni cəlb etmək, gündəmdə qalmaq və bu cür yaşamaq onların əsas fəaliyyətləridir. "Siyasi mühacir"lər deyilən şəxslər gəlinçə, gec-tez onlar layiq olduqları cəzəni alacaqlar. Bu, qəçil-mazdır.

**"Azadlıq Hərəkatçıları" Birliyinin sədri
Təhmasib Novruzov: "Mühacir adını
daşıyan ünsürərin ağlı çatmır
və başları boşdur"**

Müxaliflərin və xaricdəki "söyü qrupu"nun, ümumiyyətlə, siyasi mədəniyyətləri yoxdur. Xüsusi ilə, mühacir adını daşıyan ünsürərin ağlı çatmır və başları boşdur. Yeni eger sən müxalifətsənsə, dövlətə, dövlətçiliyə qarşı, milli mənafələrə qarşı müxalifət ola bilmez. Bu müxalifətçilik deyil, anti-dövlət fəaliyyəti, anti-Azərbaycan fəaliyyətdir. Əli Kərimlinin, Cəmil Həsənlinin, Arif Hacılının və onlar kimi digər özünü müxalifət adlandıran siyasilərin də fəaliyyəti bu istiqamətə yönəlmış fəaliyyətdir. Bu baxımdan, istər ölkə daxilində, istərsə də ölkə xaricində istenilən bir adam Azərbaycana qarşı addım atırsa, Kərimli və Hacılı həmin adamlara dəstək verməyə başlayır. Eyni zamanda, burada başqa bir səbəb də var, həmin şəxsləri xaricdəki anti-Azərbaycan qüvvələr maliyyələşdirir. Ölkə daxilində özünü siyasetçi və müxalifət adlandıran bu insanlarda bütün gəlirlərini, ciblərini məhz həmin anti-Azərbaycan qüvvələr vasitəsi ilə doldururlar. Bu baxımdan, bunları birləşdirən bir iqtisadi mərkəz var ki, həmin iqtisadi mərkəzdən maliyyə göndərən şəxslərdən gelən tapşırıqları təbii olaraq yerinə yetirirlər. Yeni xaricdə olan Orduhan və İsgəndərlə kimilərinin çıxışlarına ölkə daxilində dəstək vermək bunların özünün anti-Azərbaycan fəaliyyətinin tərkib hissəsidir. Həm də bunlara gələn siyasi fəaliyyəti yerinə yetirirlər.

GÜLYANƏ

"Azərbaycan Rusiya ilə daha dərin strateji münasibətlər qurmağa hazırlıdır"

Rusiya-Azərbaycan münasibətləri sabit inkişaf xəttinə və yüksək dinamikaya sahib olan münasibətlərdir. Strateji xarakter daşıyır və çoxvəktorludur. Həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli formatda eyni zamanda beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində qarşılıqlı maraqlara və səmərəli əməkdaşlığı əsaslanır. Ona görə də bu münasibətləri bütöv bir sistemə sahib strateji tərəfdəşlik kimi də qiymətləndirmək olar". Bunu SİA-ya açıqlamasında "Yeni Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru, millət vəkili Hikmət Babaoğlu deyib.

Millet vəkilinin sözlərine görə, sosial-iqtisadi və mədəni humanitar sferalarımızın bütün sahələrində bu əməkdaşlığı müşahidə etmək mümkündür: "Ancaq əlbətdə ki, bu münasibətlərde öne çıxan ən strateji məsələ Ermənistan-Azərbaycan, Dağılıq Qarabağ probleminin həllində Rusyanın həm qonşu ölkə, həm də ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrlerindən biri kimi oynaya biləcəyi röldür. Rusiya tarixən ənənəvi olaraq Qafqaz regionunda ciddi hərbi-siyasi rüyaqlara malik olan dövlətdir və son iki əsrədə əslində bu regionu siyasi baxımdan az qala tekbaşına yenidən dizayn edən güc mərkəzidir. Azərbaycan bu baxımdan tarixi və hazırlı siyasi reallıqları qiymətləndirmeyi yaxşı bacarıq və belə əhəmiyyətli bir ölkə ilə haqlı olaraq çox dərin strateji münasibətlər qurur. 2018-ci il isə bu baxımdan olduqca əhəmiyyətli olmaqla, həm də bundan sonra münasibətlərə yeni müsbət impulslar verən il oludur.

Uzun illerdər davam edən Xəzərin hüquqi statusu ilə bağlı olan problemlər bütün tərəflərin maraqları nəzərə alınmaqla xüsusi konvensiya ilə həllini tapdı. Təkcə sentayabr ayında Rusiya Prezidentinin Azərbaycana, Azərbaycan Prezidentinin isə Rusiya-ya işgəzar səfərləri oldu. Bundan başqa MDB dövlət başçılarının Rusyanın Şimal paytaxtında keçirilən görüşündə iki ölkə prezidentləri arasında müümən danışqlar aparıldı. Ona görə də Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev Rusyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrovu qəbul edərkən bu görüşü

2018-ci ildə birgə görülən işlərin təhlili və 2019-cu ilde görüləcək işlərin planlaşdırılması baxımdan müümən görüş kimi qiymətləndirdi. 2018-ci ili dövlətlərəsə münasibətlərin inkişafı kontekstində məhsuldar il kimi səciyyələndirdi. Əslində təkəcə bu fikirlər iki ölkə arasında münasibətlərin nə qədər yüksək səviyyədə olmasına xəbər verməklə, həm də bu münasibətlərin olduqca böyük perspektivlərə malik olmasının da göstəricisidir. Əlbette regional siyasi-iqtisadi münasibətlərin potensial inkişafı və qarşılıqlı integrasiyası üçün Ermənistan-Azərbaycan, Dağılıq Qarabağ probleminin həll edilməsi vacib şərtidir. Bu məsələdə Rusyanın müümən rol oynaya biləcəyinə işaret edən Prezident İlham Əliyev 2019-cu ilin nizamalama prosesinə yeni impuls verecəyinə ümidi etdiyi bildirdi. Rusyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrov isə iki ölkə prezidentləri arasında 2018-ci ildə keçirilən 6 görüşdə əldə edən razılaşmaların həyata keçiriləcəyinin və bunu regional inkişafə yeni töhfələr verecəyini söyləyərək Ermənistan-Azərbaycan, Dağılıq Qarabağ probleminin həlli məsələsində Rusyanın əlindən gələni edəcəyini bildirdi.

Ümid etmək olar ki, hazırda dünyada baş veren mürəkkəb global kataklizmlər kontekstində Rusiya Federasiyası öz etrafında sabit və əməkdaşlıqla meyilli bir-bir regional ittifaq yaratmaqla əsildən həm də özünün təhlükəsizliyini təmin etməkdə maraqlı olmalıdır. Hazırda beynəlxalq şərtlər son dərəcə kritikdir və ayrıca götürülmüş halda heç bir ölkə tekbaşına öz təhlükəsizliyini təmin etmək iqtidarından deyil. Bu Rusiya diplomatiyasına da bəllidir. Ona görə də Cənubi Qafqazda ən böyük münaqişə olan Ermənistan-Azərbaycan, Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin tezliklə həll edilməsi böyük ölçüdə elə Rusyanın da cənub sərhədlərinin təhlükəsizliyinin təmin olunması deməkdir. Azərbaycan etibarlı tərəfdəş kimi daima öz milli maraqlarını regional təhlükəsizlik maraqları ilə uzlaşdırmağa hazırlı və strateji mütəfiqi hesab etdiyi Rusiya ilə daha dərin strateji münasibətlər qurmağa hazırlanır".

Ceyhun Rasimoğlu

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tapşırıq və tövsiyələrinə uyğun olaraq, son illər paytaxtin ekoloji vəziyyətinin yaxşılaşdırılması, yeni yaşlılıq zolaqlarının salınması istiqamətində müümən işlər görülür. Ölkənin her yerində olduğu kimi, Bakı şəhərində də yeni yaşlılıqların salınması istiqamətində görülen işlərin miqyası artıb. Bu baxımdan, paytaxtin Suraxani rayonunda da xeyli iş görürlüb. Ətraf mühitin yaxşılaşdırılması məqsədi ilə cari ilin ötən dövründə rayon ərazisində 6 minə yaxın ağac ekilmiş, neft əməliyyat şirkətləri tərəfindən ümumi sahəsi 5,77 hektar olan müxtəlif ölçülü 79 gölmeçə qurulmuş, neftlə çirkənləmiş 20 hektar torpaq sahəsi temizlənmişdir. Hazırda ağacəkmənin növbəti mərhələsi rayonun bütün qəsəbələrində uğurla davam etdirilir.

Suraxani rayon icra hakimiyətinin və Azərbaycan Respublikası Ekologiya və təbii sərvətlər nazirliyinin birgə təşkilatlığı ilə növbəti ağacəkmə rayonun Qaraçuxur qə-

səbəsi, Etibar Bekirli küçəsinin etrafında keçirilmişdir. Ağacəkmə aksiyasında rayon sakinləri olan tanınmış ziyalilar, elm, idman, inceşənət, mədəniyyət sahəsində çalışan tanınmış şəxslər, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin, rayon icra hakimiyətinin nümayəndələri, RİHB-nin qəsəbə inizi-

bati-ərazi dairesi üzrə nümayəndəlikləri, qəsəbə belediyyələri, rayonun idarə və müəssisələrinin kollektivləri iştirak etmişdir.

250 nəfərin iştirak etdiyi iməciliyikdə müvafiq təmizləmə işləri aparılmış, abadlıq işləri görülmüş, mövcud olan yaşlılıq qulluq edilmiş və 500-dən artıq sərv, cınar ve

Millət vəkili Məlahət İbrahimqızı Beynəlxalq Forumda çıxış edib

Hindistanın paytaxtı Yeni Dehli'de Hindistan hökumətinin, şəxsən baş nazirinin ev sahibliyi ilə Beynəlxalq Forum keçirilmişdir. Forum Dayanıqlı Inkişaf Məqsədləri çərçivəsində Ana, Uşaq və Gənclərin sağlamlığı probleminin həllində beynəlxalq əməkdaşlığın rolluna həsr edilmişdir. Dünyanın 85 ölkəsindən 1500-ə yaxın yüksək səviyyəli təmsilciler bu forumda iştirak edib. Forum BMT-nin, Ümumdünya Parlament İttifaqının, Av-

World Health Organization

The Partnership for Maternal, Newborn & Child Health

ropa, Asiya və Afrika Parlamentar məclislərinin, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının, Hər bir Qadın və Hər bir Uşaq Beynəlxalq təşkilatının, Ana, Uşaq və Gənclərin Sağlamlığı üzrə Beynəlxalq Əməkdaşlıq təşkilatının və bir sıra nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların dəstəyi ilə təşkil olunmuşdur. Forumun əsas tədbirlərindən biri də parlamentarların, nazirlərin, yüksək səviyyəli hökumət rəsmilərinin, bəzi ölkələrin Birinci Xanımlarının və Hindistanın və Nepalin Baş Nazirlərinin, baş nazirin müavinlərinin iştirakı ilə keçirilən xüsusi plenar və sessiya iclasları idi. Forumda Milli Məclisin Səhiyyə Komitesinin üzvləri Məlahət İbrahimqızı, Kamile Əliyeva, Sosial Qanunvericilik şöbəsinin müdürü Adilə Abbasova, Ana və uşaq sağlamlığı üzrə ekspert Xatira Mirzəyeva iştirak ediblər. Forum BMT-nin Baş Katibi Guterson tebriki ilə işinə başlayıb. Sonra isə Hindistanın Baş naziri Narendra Modi, UNFPA-nın icraçı Ditektoru dr. Natalya Kanem, Dünya Parlament İttifaqının prezidenti xanım Qabriela Barron, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının və bir sıra yüksək səviyyəli çox mötəber siyasetçi və dövlət adamları Forumun Açıılış Sessiyasında çıxış ediblər. Forumun plenar iclasında Əhaliartımı və Inkişaf üzrə Avropa Parlament Forumun adından millət vəkili Məlahət İbrahimqızı çıxış etmişdir. Forumun 1-ci günü İPU-nun prezidenti döñün müxtəlif ölkələrindən gəlmiş siyasetçiləri ilə ayrıca forumla bağlı müzakirə keçirərək, DİM-in həyata keçirilməsində parlamentarların rolu müzakirə olunmuşdur.

Xanım Qabriela, İPU-nun Azərbaycan Parlamenti ilə, xüsusiilə də Azərbaycanın Prezidenti və Birinci vitse Prezidenti ilə olan əməkdaşlığı, DİM sahəsində görülen işləri yüksək qiymətləndirmiş 4 dəfə Azərbaycana səfər etdiyi bildirmişdir. Forumun 2-ci günü millət vəkili Məlahət İbrahimqızı Dayanıqlı Inkişaf Məqsədləri çərçivəsində Ana, Uşaq və Gənclərin sağlamlığı probleminin həllində milli parlamentarların rolu mövzusunda təqdimatla çıxış etmişdir. Millət vəkili M.İbrahimqızı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkədə DİM sahəsində görülmüş işlər və ötən üç il ərzində əldə olunmuş nai liyyətlər haqqında forum iştirakçılarına ətraflı məlumat vermişdir. Bu təqdimatdan sonra iştirakçıların DİM-in həyata keçirilməsində Azərbaycan hökumətinin müsbət təcrübəsi ilə başlı bir sıra sualları da cavablandırılmışdır.

Səfər programı çərçivəsində Hindistan Parlamentində millət vəkillərindən ibarət Ana, Uşaq və Gənclərin Sağlamlığı üzrə qrupun üzvləri ilə görüş olmuş, parlamentarlar arasında çoxtərəffi və ikitərəfli müzakirələr keçirilmişdir. Forumda iştirak edən millət vəkilləri Hindistanın məşhur tibb elmləri universitetindən biri olan Hamard Universitetində görüş və müzakirə de keçirilmişdir. Millət vəkilləri M.İbrahimqızı, Kamile Əliyeva və şöbə müdürü Adilə Abbasova Azərbaycanın tibb təhsilində və son illərdə bu sahədə gedən İslahatlar haqqında məlumat veriblər. Universitetin Analığın Mühafizəsi, Neonatal və Perinatal Xidmətin Azərbaycan təcrübəsindən danışb. Hindistan Senatında görüş keçirilmiş Dayanıqlı Inkişaf Məqsədləri çərçivəsində Ana, Uşaq və Gənclərin Sağlamlığı probleminin həllində milli parlamentarların əməkdaşlığı bir dəfə müzakirə olunmuşdur. Forumun keçirildiyi müddədə zəngin hind mədəniyyətini özündə əks etdirən müxtəlif mədəniyyət proqramları da təşkil olunmuşdur.

ZÜMRÜD

Suraxanıda daha 500 ağac əkilib

Eldar şamı ağacı ekilmişdir.

Bu aksiyaların keçirilməsində məqsəd yaşlılıq zolaqlarını genişləndirmək, rayonun ekoloji tarazlığını bərpə etmek, insanlar arasında təbiətə qayğı hissini təbliğ etməkdir. Davamlı şəkildə həyata keçirilən ağacəkmə aksiyaları nəticəsində rayonun ərazisi abadla-

şır, yaşlılıqlarla zənginleşir, ekoloji mühit sağlamlaşır və torpaq qatı münbitləşir.

Mövsümün sonuna qədər rəyonda ağacəkmə aksiyalarının davamlı keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

ZÜMRÜD BAYRAMOVA

Ermənistanda növbədən kənar parlament seçkilərinin keçiriləməsindən bir həftə keçməsinə baxmayaraq, Rusiya prezidenti Vladimir Putin hələ də Nikol Paşinyanı təbrik etməyib. Bu işə, Ermənistana ciddi ismarıcıdır. Əslində, bu, Ermənistana, Paşinyana bir mesajdır ki, bizim münasibətlərimiz pisdir, indiki halda, şəxsi münasibətlərimiz yaxşı ola bilməz. Məsələn, Ermənistən keçmiş prezidenti Robert Koçaryanla bağlı nümunəni önə çəkək. Hami bilir ki, Koçaryan Putinin dostu sayılır. Ona görə Koçaryanın parlament seçkilərindən az öncə, həbs olunması Paşinyandan Putinə bir ismaric hesab edilməlidir. Fikrimcə, Rusiya, xüsusən, Putin bu addımı qəbul edib elə-bəla bağışlamaya caq. Lakin Paşinyan da Koçaryanın həbsini elə-bəla rahatca həzm edə bilməyəcək.

Sözügedən məsələ ilə bağlı politoloqlar bildirirlər ki, bütün bunlar onu təsdiqləyir ki, Paşinyanı Rusiya tərəfi sayır.

Qabil Hüseynli: “Zaxarova çox təhqirəmiz və ikibaşlı şəkildə izah edib”

Politoloq Qabil Hüseynli bildirir ki, Rusiya prezidenti Vladimir Putinin Ermənistanda keçirilən seçkidə qələbə qazanan Nikol Paşinyanı hələ də təbrik etməməsinin səbəplerinə Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmisi Mariya Zaxarova unikal formada aydınlaşmış getirib: “Zaxarova erməni mediasının bu yönə sualına cavab olaraq deyib: “Mənə elə gəlir ki, bu, sənə dəfələrlə etiraf etməyini bili-bile kişidən onu sevib-sevmədiyini konuşmağa bənzəyir”.

Q.Hüseynli bildirib ki, göründüyü kimi, Zaxarova çox təhqirəmiz və ikibaşlı şəkildə izah edib. O bildirib ki, Zaxarovanın ifadəsinə təhlil etsək, müxtəlif yozumlara və mənələrə gelib çıxmak olar: “Bu onu göstərir ki, rəsmi Kremlə Ermənistənla bağlı çox ciddi tərəddüdlər var. Bu tərəddüdlər, hələ ki, formalaşıb qəti bir nəticəyə gelib çıxmayıb. Amma Ermənistənla bağlı məsələlərdə Kreml çox ehtiyatlı davranışağa çalışır. Bir sözə, əvvəller olduğu kimi, Rusiya Ermənistəni əzizləyib sinesinə basmağa hazır deyil. Digər tərəfdən, Rusiya avtoritar rejimdir. Bele rejimlər özünə yaxın olan dövlətləri (rejimləri) hətta seçkilərin nəticələri elan edilmədən təbrik edir. Ermənistən istər Koçaryan, istərsə də Sarkisyan dövründə seçkilərin rəsmi nəticələri elan edilmədən Rusiya prosesləri qabaqlayaraq onları təbrik edirdi”.

Politoloğun sözlərinə görə, Paşinyan əvvəl yol verdiyi səhvlərin nəticələrini və bəhərələrini dadmaqdadır: “Qərb də tərəddüdü mövqedədir. Əvvəla, Qərb belə hesab edir ki, nə olur-olsun, Ermənistən Rusyanın aşağıından çıxmayacaq. Çıxsı da, onu böyük fəlakətlər gözəyə bilər. Necə ki, vaxtı ilə Ermənistən parlamentində gülləbaran hadisəsi baş verdi. Orada Rusyanın cırdığı xətdən kənara çıxan adamların hamisə sıradan çıxarıldı. İndi də Rusiya hem zorbalıq nümayiş etdirir, həm də Paşinyana öz yeriñə göstərməyə çalışır. Paşinyanın “gəlin, bir-biriñin daxili işlərinə qarışmayaq” kimi vaxtı ilə Putinə söylediyi ifadələrdən yola çıxaraq, Putin də bu gün ona belə bir münasibət sərgiləyir”.

Q.Hüseynli vurğulayır ki, Paşinyana qarşı Aİ müyyəyen həmrəylik nümayiş etdirir: “Amma Ermənistən üçün ən əhəmiyyətli Rusyanın təbrik və münasibətidir. O münasibət də ortada yoxdur. Bu, o deməkdir ki, gələcəkdə Ermənistən yeni baş naziri Paşinyan ya gedib Putinin ayağına düşmeli, ona olan sədaqətini yalvar-a-yalvara göstərməli, ya da bu münasibətlər gərginləşən xət üzrə davam etməlidir. Kifayət qədər ziddiyətli və bezi məqamlarda başa düşülməsi

Ermənistən Rusyanın qara siyahısında

çətin olan vəziyyət yaranıb. Bu vəziyyətin yaranmasında da Paşinyanın özü çox böyük rol oynayır. Hazırda Paşinyan “hə tökərsən aşına, o da çıxar qaşığına” prinsipi üzrə seçkilərən əvvəl özünüñ yol verdiyi siyasi yanlışların ağrı-acısını dadmaqdadır. Yəqin ki, bütün bunlar geləcəkdə Paşinyana xalqa verdiyi vədlerin yerinə yetirilməsində çox ciddi çətinliklər yaradacaq”.

Ermənistən-Rusiya münasibətləri: vassalın qaranlıq gələcəyi

Bu yerde, atalar demişkən, “Keçinin buyunu gicisində, çobanın çomağına sürter”. Bu gün Ermənistən siyasi, iqtisadi, hərbi və təhlükəsizlik baxımından Rusiyadan asılı vəziyyətdədir. Maraqlı odur ki, bu asılılıq hər keçən gün Ermənistən əleyhine artır. Ermənistən Rusiyadan asılılığını gücləndirən və davam etdirən başlıca amil Azərbaycan torpaqlarını işgal etməsidir. Bu amil, əsasən, digər sahələrdəki asılılıq da bərabərində getirir. Ermənistən 25 ildir, Dağlıq Qarabağ və etraf rayonları işgal altında saxlayır. Halbuki bu qondarma qurumu ne özüne birləşdirə, ne də müstəqilliyyinin tanınmasına nail ola bilir. Dağlıq Qarabağ, sözün həqiqi mənasında, Ermənistən kürəyində ağır yükdür. Ermənistən müalicə etməkdən imtina etdiyi o yük isə hər keçən il onun onurğa süntunu bir az daha əyir, bir az Rusiya doğru meyilli edir, bir az daha bu ölkədən asılılığı artırır.

Lukaşenko
Paşinyana
dərs verdi

Lukaşenko: “ATƏT Minsk Qrupu Yerevan və Bakı olmadan Qarabağ münasibəsini həll etməyəcək”

Belarus prezidenti Aeksandr Lukaşenko, ilk dəfə olaraq, Dağlıq Qarabağ probleminin həlli üçün Ermənistənə və Azərbaycana özü tərəfindən edilmiş təklifləri rus KİV-ləri ilə görüşü zamanı bildirib ki, Qarabağ məsəlesi KTMT-nin Yerevanda keçirilmiş sammitində o zamankı prezident Serj Sarkisyanla müzakirə edilib. Belarus lideri Azərbaycan və Ermənistən prezidentlərini güzəştərə gedərək, bir yerde problemi həll etməyə çağırıb: “Daha açıq dedim: “Qulaq as, onlar demişkən, 7 rayonu işgal etmisiniz. Mən və Putin tarazlaşdırılmış mövqə tutumuşuq. Serj, bu 5 rayonu qatar. Onları qaytarmağının səbəbi nədir? Boş ərazilərdir”. Serj deyir: “Əger o rayonları qaytarırsam, azərbaycanlılar yolu bağlayacaqlar və Qarabağı tutacaqlar. Mən və Putin dəqiq və etdik ki, biz öz ordularımızı yeridəcəyik, buna imkan vermərik. O dedi: “Yox, biz buna getməyəcək”.

cəyik, istəmirik...”

Lukaşenkonun sözlərinə görə, Sarksianın mövqeyi onda böyük təccüb doğurub: “Niyə istəmirələr? 5 rayon boş əraziyə çevrilib. Bu, birinci addımdır. O zaman Azərbaycan da, Ermənistən da KTMT-də, Avrasiya İttifaqında olardı. Niyə ermənilər imtina etdilər? Yaxşı, Belarus və Rusiya qarant kimi çıxış edirdilər, deyirdik ki, əger bu beş rayon azad edilsə, orada heç bir müharibə olmayacağı. Siz bu rayonların Azərbaycana aid olduğunu deyirsiniz. Bu ərazi axı Qarabağ deyil.”

Aydın Mirzəzadə:
“Paşinyan anlamalıdır
ki, Qarabağ münasibəsi
nizamlanmadan,
Ermənistən heç bir
problemini köklü şəkildə
həll etmək olmaz”

Milli Məclisin deputati Aydın Mirzəzadə sözügedən məsələ ilə bağlı bildirib ki, “Prezident İlham Əliyev Milli Olimpiya Komitəsində 2018-ci ilin idman yekunlarına həsr olunmuş mərasimdə çıxışı zamanı Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ münasibəsinin nizamlanması ilə bağlı principial mövqeyini bir daha ortaya qoysu: “Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın heç bir zaman ərazi bütövlüyü principlendən el çəkməyəcəyini və bütün torpaqlarının qaytarılması istiqamətində fealiyyət göstərəcəyini bir daha bəyan etdi”.

A.Mirzəzadə vurğulayır ki, bu gün Azərbaycan torpaqlarını işğal edən Ermənistən

çox ağır vəziyyətdədir və ciddi problemlər içərisindədir: “Bu ilin aprelində Ermənistənda baş verən hadisələrin Dağlıq Qarabağ problemindən irali gelən çətinliklərden yarandığını bir daha gördük. Yeni hakimiyyət dərk etməlidir ki, Dağlıq Qarabağ münasibəsi nizamlanmadan, Ermənistən heç bir problemini köklü şəkildə həll etmək olmaz. Bu gün Ermənistən cəmiyyəti Nikol Paşinyandan, ilk növbədə, Ermənistəni təcrid vəziyyətindən çıxarmağı, sosial problemlərin həllini tələb edir və əger Paşinyan Koçaryan-Sarkisyan siyasetini davam etdirəcəksə, onda heç bir irəliləyiş əldə edilməyəcək”.

Millet vəkili bildirib ki, Azərbaycan isə Prezident İlham Əliyevin apardığı uğurlu siyaset nəticəsində inkişaf edən səmərəli iqtisadiyyata və vətəndaş birliyinə malikdir: “İki il bundan əvvəlki aprel döyüşləri göstərdi ki, Azərbaycan Dağlıq Qarabağ problemini hərbi yolla da həll etmək gücündədir. Bu baxımdan, Paşinyan Azərbaycanın işğal edilmiş torpaqlarının qaytarılması istiqamətində hər hansı addım atmalıdır, əks halda, Ermənistən iki il bundan əvvəlindən də ağır məğlubiyyətə düşər olacaq”.

R.HÜSEYNOVA

Azərbaycanda sosial-müdafiə sisteminin inkişafı: dünən, bu gün, sabah

İlham Əliyev: "Bəlkə də dünyada öz vətəndaşına bu qədər qayğı və diqqət göstərən ikinci ölkə yoxdur"

Bu gün, birmənalı tərzdə de-mək olar ki, aparılan düzgün və məqsədyönlü sosial siyaset nəticəsində ölkəmizdə sosial-iyönlü dövlət quruculuğu uğurla təmin olunub. Hər il dövlət bütçəsi artırılmaqla yanaşı, sosial müavinətlərin, azəminatlı ailələrə verilən ünvanlı sosial yardımının, əmək haqlarının, şəhid ailələrinin, Qarabağ müharibəsi iştirakçılarının müavinətlərinin artırılması barədə qərarlar verilir. Bu isə Azərbaycan xalqının Ümummilli Lider Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu və ölkə Prezidenti İlham Əliyevin apardığı siyasetin xalqın fəravan yaşamasına, dövlət müstəqilliyimizin daha da möhkəmlənməsinə hesablanıb.

Söz yox ki, bu uğurlara gərgin əmək, fasiləsiz zəhmet, müdrik siyaset nəticəsində nail olunub. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 1969-cu ildə Azərbaycanda siyasi həkimiyəti gəldiyi zaman respublika həyatının bütün sahələrində tənzəzül hökm süründü. Ancaq Ulu Öndərin parlaq zəkası, yüksək dövlətlik bacarığı və uzaqqorən siyaseti sayesində tərəqqiye doğru ciddi dönlüşə nail olundu. Həyata keçirilən düzgün və məqsədyönlü siyaset nəticəsində respublika iqtisadiyyatının inkişafı, yeni strateji əhəmiyyətli müəssisələrin yaradılması, sənaye və kənd təsərrüfatının inkişafı, kadr potensialının formalasdırılması istiqamətlərində məqsədyönlü tədbirlər həyata keçirildi, əhalinin rifahının təminati, sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində əməli addımlar atıldı. Bu siyasetin dönməzliyi Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ildə xalqın çağırışı ile ikinci dəfə Azərbaycanda hakimiyyətə gəlmişindən sonra da çoxşaxəli şəkildə davam etdirildi. Yenidən respublika rəhbərliyinə qəyidən Ümummilli Lider Heydər Əliyev ölkəni bütün təhlükələrdən xilas edərək, onu böyük inkişaf yoluna çıxarmış, eyni zamanda, mühüm sosial müdafiə tədbirlərinin teməlini qoymuşdur. Ulu Öndər Heydər Əliyev deyirdi: "Azərbaycan iqtisadi sahədə böyük potensiala malikdir. Biz bu sahədə bazar iqtisadiyyatı yolu ilə, sərbəst iqtisadiyyat yolu ilə gedirik və bunun üçün lazımi tədbirlər görürük. Yəni, 70 il sosialist quruluşunda sosial-iqtisadi, siyasi-iqtisadi ve siyasi prinsiplər esasında yaşayan bir respublika, indi müstəqil dövlət kimi, dönyanın inkişaf etmiş ölkələrinin həm ictmal-siyasi prinsiplərindən, həm də iqtisadi-sosial prinsiplərindən istifadə edərək, öz həyatını özü qurur".

SOSIAL SIYASƏT KURSUNUN ETIBARLI ƏSASI QOYULDU

Ulu Öndər Heydər Əliyev 1994-cü ilin 15 iyun tarixində "Əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi və iqtisadiyyatın maliyyə vəziyyətinin sabitləşdirilməsi tədbirləri haqqında" Fərman, Fərmandan irəli gələn vəzifərin daha səməralı yerine yetirilmesi üçün "Əhalinin sosial müdafiə sahəsində əlavə tədbirlər haqqında" növbəti sənəd imzaladı. İnsanların sosial müdafiəsinin mükəmməl və etibarlı şəkildə təmin olunması üçün hüquqi bazanın daha da möhkəmləndirilməsi istiqamətində 1995-ci ildə Ümummilli Liderin birbaşa mülliifiyi ilə hazırlanmış Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası qəbul edildi. Konstitusiyanın 16-cı maddəsində qeyd ol-

nur ki, Azərbaycan dövləti xalqın və hər bir vətəndaşın rifahının yüksəldilməsinin, onun sosial müdafiəsinin və layiqli həyat səviyyəsinin qayğısına qalır. Ulu Öndər qeyd edirdi ki, "Dünya iqtisadiyyatının integrasiya, iqtisadi sahədə ölkələrin bir-biri ilə əməkdaşlığı hər bir dövlət üçün mənfeətlidir və ümumiyyətə, dünyada daha da yüksəltmək üçün bu, yeganə bir yoldur". 13 iyun 1997-ci il tarixde Milli Məclis tərəfindən qəbul olunmuş "Vətəndaşların pensiya təminatı haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa dayışıklık və əlavələr edilmesi barədə" qanun pensiya sistemində həmin dövr üçün zəruri hesab edilən bir sıra islahatlara yol açdı. Bunuyla da, ölkə üzrə pensiyaçılara yaradan çoxunun pensiyasının məbləği 2,2 dəfə qaldırılmış, eləcə də əllillərin, tənha və ahil vətəndaşların, sosial pensiyaçılara əlavə müavinətlər müəyyən edilmişdir. Başlıcası isə bu siyaset sonrakı dövrdə də davam etdirilmiş-

inanm və əminlik yaradır. Prezidentin son on beş il ərzində imzaladığı məqsədyönlü fərman və sərəncamları, qəbul etdiyi praqmatik qərarları, habelə obyektiv reallıqdan irəli gələn addımları ilə ölkəmiz sürətli inkişafına nail olmuş, dövrün tələbi kimi qarşıda duran vəzifələri düzgün müəyyənləşdirmiş, həyata keçirdiyi islahatlarla inkişaf mexanizminin daha da əvvəlkiyinə və işləkliliyinə nail olmuşdur.

Hələ 2003-cü ilin president seçkiləri ərefəsində Cənab İlham Əliyevin 600 min yeni iş yerinin yaradılacağı barədə vədi de sistemli şəkildə, ardıcıl olaraq ilbəil əhalinin məşguliyətinin təmin edilməsinə hesablanmışdı. Aparılan düzgün siyaset nəticəsində, verilən vəd yerinə yetirildi. Son 15 ilde Azərbaycanda 1 milyon 900 min yeni iş yeri açılmışdır ki, bunun da 1 milyon 400 mini daimidir.

Milli Məclis tərəfindən qəbul edilən 2019-

dir. 1998-ci ilin avqust ayından şəhid ailələrinin, mühərbi əllillərinin, qəçqin və məcburi köçkünlərin pensiyalarının məbləği 2 dəfədən çox artırılmışdır. Ulu Öndər Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların ailələrinə, fiziki sağlamlığını itirən insanlara, onların problemlərinə də böyük həssaslıqla yanaşırdı, maliyyə imkanlarımızın hələ aşağı olduğu 1997-2003-cü illərde 508 ailə ailəsi mənzilli, 138 ailə isə fərdi evlə təmin olunmuşdu. 1998-2002-ci illərde 1090 nəfər əlilə minik avtomobili verilib. Bir sözə, 1993-2003-cü illərde ölkəmizdə bütün sahələrdə olduğu kimi, sosial müdafiə sahəsində də konkret və məqsədyönlü işlər görülmüş, ilbəil əvvəl xarakter alan sosial siyaset kursunun etibarlı əsası qoymuşdur.

AZƏRBAYCANIN SOSIAL UĞURLARI YENİ MƏRHƏLƏDƏ

Ulu Öndər Heydər Əliyevin əsasını qoymuş siyaseti bu gün Onun en layiqli siyasi varisi, ölkə Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən çox böyük uğurla davam etdirilir. Bu gün ölkəmizdə həyata keçirilən effektiv iqtisadi islahatlar kursu hərtərəflə inkişafımızı təmin etmiş, vətəndaşların sosial rifah hali dənədən yüksəlmışdır. Azərbaycanın sosial-iqtisadi yüksəliyi, ilk növbədə, insanların gündəlik həyatında özünü qabarlıq tərzdə bürüze verir. Dövlət başçısı İlham Əliyevin yürüdüyü siyasetin məqsədyönlüyü, ardıcılığı, obyektiyiv gerçəkliliyi adekvatlığı, bu siyasetin ölkənin milli mənafeyini eks etdirməsi respublikanın hər bir vətəndaşında gələcəyə böyük

cu ilin dövlət bütçəsi də sosial-iyönlüdür. Bu barədə, Milli Məclisin Əmək və Sosial Siyaset Komitəsinin sədri Hadı Rəcəbli bildirib ki, 2019-cu ilin dövlət bütçəsinin ən üstün cəhətlərindən biri sosial-iyönlü olmasıdır: "Gələn il dövlət bütçəsindən sosial məqsədlərə 8 milyard 265,8 milyon manat vəsaitin ayrılmazı nəzərdə tutulub. Bu da bütçənin 33,4 faizini təşkil edir. Növbəti ildə sosial tədbirlərə aid olan elm, təhsil, sehiyyə, sosial təminat, mədəniyyət, gənclər siyaseti ilə bağlı xərclərə 6 milyard 369 milyon manat vəsait sərf ediləcək. Bu da cari ilə müqayisədə 787 milyon manat, yəni 14,1 faiz çoxdur. Sosial tədbirlərin xərclərinin dövlət bütçəsi xərcləri tərkibində xüsusi çəkisi cari ilə müqayisədə 1,5 faiz bənd artaraq 25,7 faiz, ümumi daxili mehsula nisbətə isə, 0,5 faiz bənd artaraq 7,8 faizə çatacaq. Prezident İlham Əliyevin sərəncamları ilə dövlət bütçəsindən maliyyələşən təşkilatlarda çalışıcların əməkhaqlarının artırılması, sosial müavinətlər, təqaüdlər və digər sosial yönümə aid edilən xərclər üzrə yaranmış əlavə maliyyə öhdəliklərinin təmin edilməsi üçün dövlət bütçəsindən 620 milyon manat, pensiya təminatı sahəsində əlavə sosial müdafiə tədbirləri üçün 110 milyon manat, 1425 məktəbəqədər təhsil müəssisəsində bir günlük ərzaq xərclərinin orta hesabla üç dəfə artırılması məqsədilə 83 milyon manat məbləğində vəsait ayrılib".

ÜĞURLU SOSIAL SIYASƏTİN BƏHRƏSİNİ HƏR BİR VƏTƏNDƏŞ ÖZ YAŞAYIŞINDA HİSS EDİR

Ölkəmizdə reallaşan sosial siyaset nəticəsində, cəmiyyətin əmək qabiliyyətini itirmiş üzvləri üçün etibarlı sosial təminatlar sistemi yaradılıb, əllillərin və sağlamlıq imkanları məhdud uşaqların sosial müdafiəsi təmin olunub. Ölkədə əllillərin sosial müdafiəsi ilə bağlı müvafiq program hazırlanaraq həyata keçirilib. Programda əllilliyin qarşısının alınması, əllillərin reabilitasiyası və sosial müdafiə haqqında qanunun müddəələri öz əksini tapmışdır. Son illerde hərbi sahaya ayrılan xərclərin əhəmiyyətli dərəcədə artırılması ölkənin müdafiə potensialının gücləndirilməsi ilə yanaşı, silahlı qüvvələrlə idarəetmədən hərbi qulluqçuların etibarlı sosial müdafiəsinin təmin edilməsinə, mənzil-məişət problemlərinin həll olunmasına, onlara verilən imtiyaz və güzəştərin miqyasının genişləndirilməsinə şərait yaratmışdır. 2018-ci il prezident seçkilərində xalqın mütləq əksəriyyətinin səsini qazanaraq, yenidən ölkə Prezidenti seçilən Cənab İlham Əliyevin imzaladığı ilk Fərmanı 1997-ci il avqustun 2-dək Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olmuş, ölmüş və hərbi əməliyyatlarla əlaqədar xəbərsiz itkin düşdürüyüne görə ölmüş elan edilmiş hərbi qulluqçuların (bundan sonra - hərbi qulluqçuların) vərəsələrinə 11.000 (on bir min) manat məbləğində birdəfəlik ödəmənin həyata keçirilməsi barədə olmuşdur. Artıq 1600-ə yaxın ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olmuş, ölmüş və hərbi əməliyyatlarla əlaqədar xəbərsiz itkin düşdürüyüne görə ölmüş elan edilmiş hərbi qulluqçuların (bundan sonra - hərbi qulluqçuların) vərəsələrinə 11 min manat ödənilib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dövlətin bu kateqoriyadan olan insanlara daim qayğı gösterdiyi vurğulayaraq deyib: "Dövlətimiz sosial siyaseti uğurla aparır. Görülmüş işlər bunun bariz nümunəsidir. Dövlət həmişə sizin yanınızdadır. Eyni zamanda, mühərbi, işğaldan əziyyət çəkən bizim köçküն, qəçqin soydaşlarımız var. Onlar da dövlət tərəfindən qayğı ilə əhatə olunurlar. Son illerde 100-ə yaxın qəsəbə salınıb. Üç yüz minə yaxın köçküն evlərlə, mənzillərə təmin edilib. Bu siyaset davam etdiriləcək. Sosial siyaset Azərbaycanda prioritet məsələlərden biridir. Mən dəfələrlə demisəm ki, bizim bütün işlərimiz mərkəzdə Azərbaycan vətəndaşı dayanır... Belə də dünyada öz vətəndaşına bu qədər qayğı və diqqət göstərən ikinci ölkə yoxdur. Bu, bir daha bizim siyasetimizin niyyətini eks etdirir".

Bu gün Prezident İlham Əliyevin rehbərliyi ilə həyata keçirilən davamlı və kompleks tədbirlər makroiqtisadi sabitliyin dəha da möhkəmlənməsinə, ölkənin dayanıqlı inkişafına, əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəlməsinə mühüm töhfələr verir. Əhalisinin sosial müdafiəsinin təmin edilməsi müstəqil Azərbaycan dövlətinin qarşısında duran strateji vəzifələrindən biridir. Dövlət daim öz vətəndaşına qayğı ilə yanaşı, onun rifahının yüksəldilməsini, sosial problemlərinin həllini prioritət vəzifə kimi görür və bu istiqamətdə məqsədyönlü siyaset həyata keçirir.

ZÜMRÜD BAYRAMOVA
Yazı Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütlövi İnformasiya Vəsitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fonduun keçirdiyi müsabiqəyə təqdim etmək üçün verilir

Mübarizimizdən tutmuş, Zəhramıza qədər...

Və ya "kosmopolitizm" üzərində ermənişivənlilik missiyası

Bir neçə gündür ki, sosial şəbəkələrdə və mediada özünü "psixoloq" adlanan Nəmin Şahmarzadə adlı bir şəxsin bütün dünyadan həsəd apardığı şəhidimiz Mübariz İbrahimovla bağlı yazdığı bəlli statusu müzakirə obyektiñə çəvəlib. Söz yox ki, ictimai rəy qarşı tərəfin sərgiliyi bə kimi "cürəti" pisləyir, lənətləyir və hətta daha ağır şəkildə ittihamlar edirlər.

Əlbette ki, bu anlaşılan məsələdir və münasibət bildirən insanlar içinde şəhid övladları, həyat yoldaşları və s. var. Çünkü Mübariz İbrahimovun yazdığı fövqələhrəmənlıq salnaməsi bu gün bütün şəhidlərimizi özündə vahid şəkilde birləşdirib. Belə olan halda, Mübarizimizi "qatil", "cani" adlandırb, bu sərseməneni "kosmopolitizmle" elaqələndirmək heç bir çərçivəyə sığmayan izafi iyrənclikdir.

Nə qədər ucuz, cılız və idbar təfəkkürə malik olmalıdır ki...

Başqa tərəfdən, N.Şahmarzadənin "erməni mənə heç nə etməyib, nəyə görə onu özümə düşmən hesab etməliyəm" tipli baxışı, bu məsələni daha geniş trayektoriyaya çıxarı. Açıq-aş-

kar ultraeqolu olduğunu nümayiş etdirən bu xanımca, belə hesab edir ki, əger erməni ona heç nə etmeyibse, demək ki, yerde qalanlarından fərqli olaraq, düşmən hesab edile bilmez (?!). Nə qədər ucuz, cılız və idbar təfəkkürə malik olmalıdır ki, daxilindəki egoizm fəsadlarını aparır "kosmopolitizmle" əlaqələndirəsən...

Bu gün adıçəkilən bu şəxs, hələ də anlamır ki, Mübarizimizin timsalında şəhidlərimiz olmasayı, bu gün həmin o "düşmən hesab etmirəm" dediyin qəddar erməni qaniçəni səni ve bu gün sənə dəstək göstərənləri yatağında zorlayıb, başını-düşünü və s. kəsib, özünü yedirdər. Təessüf ki, bunu anlamaq, qavramaq, dərk etmək düşüncəsində, gücündə və təfəkküründə deyillər. Nə N.Şahmarzadə, nə də onu dəstəkləyən bir sürü (!) məsluqlar.

Özlərinə bu yolla - arsızlıqla, fahişəcəsinə təskinlik verməyə cəhd edirlər

Cənubi təssüfədici məqam da budur ki, bu gün N.Şahmarzadənin xalqda hiddət doğuran statusunu dəstekləyənlər də var və onlar, əfsuslar olsun

ki, azərbaycanlı qanı daşıyırlar. Düzdür, bu məsələdən eyforiyaya qapılıb belələrini "qanıpozuq" və s. adlandırma bilərik, amma nə yaşıq ki, səthi düşüncələrə malik belli adamlar adıçəkilən "psixoloqa" qahmar çıxırlar. Üstəlik, oni tənqid edənlərə qarşı da münasibətlər sərgileyərək, özlərini "haqlı" saydıqlarını "sübata" yetirmek isteyirlər, üstəlik, şəhidlərimizin ruhlarının müdafiəsinə qalxanları "vətənşivən" adlandırırlar. Halbuki realliga qalandı, onların her biri həyəsiqliqlərindən doğan şivənciliklərini bu yolla isbatlaşmış olurlar - ermənişivəncilik missiyasını. Necə deyərlər, özlərinə bu yolla - arsızlıqla, fahişəcəsinə təskinlik verməyə cəhd edirlər. Amma yanılırlar! Yanılırlar və bu yanıldılqlarına görə, mütləq cavab verməli olacaqlar, özü de tezliklə...

Belələri balaca Zəhramızdan tutmuş, Mübarizimizə qədər, Şirin Mirzəyevimizdən tutmuş, Albert Ağarunovumuza qədər, Yanvar şəhidlərimizdən tutmuş, Xocalı şəhidlərimizə qədər - hər bir ifadə və təhqirlərinə görə "vətənşivən" adlandırdıqları AZƏRBAYCAN XALQI qarşısında cavab verməli olacaqlar. Artıq vaxt da yetişib və zaman da bu çağrıları edir!

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

"Nar" tələbələr üçün yeni iş imkanı təklif edir

(AzTU) təşkil olunan I Karyera Sərgisində iştirak edib. Gənclərin karyera qurmalarına dəstək məqsədilə keçirilən sərgide "Nar" biznesin təhlili üzrə mütəxəssis, media elaqələri üzrə mütəxəssis, eyni zamanda, məhsulların inkişaf etdirilməsi üzrə aparıcı mütəxəssis və korporativ satış üzrə mütəxəssis vəzifələrinə sənəd qəbulu təşkil edib. Dekabrın 14-ü keçirilən sərgide "Azerfon" MMC ("Nar" ticarət nişanı) ilə yanaşı, 70-dən çox şirkət iştirak edib. 1500-dək tələbə və məzunun iştirak etdiyi sərgide "Nar" stendinə maraqlı böyük olub.

Sərgi Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə birgə "Karyerada ilk addım" şüarı altında keçirilib. Sərginin keçirilməsinin əsas məqsədi gənclərin məşğulluğunun artırılması, iş təcrübəsi olmayan gənclər üçün karyera fırsatı yaratmaq, məşğulluq bacarıqlarını inkişaf etdirməklə onların iş imkanlarını genişləndirməkdir.

Qeyd edək ki, gənclərə dəstək "Nar"ın korporativ sosial məsuliyyət (KSM) strategiyasının əsas istiqamətlərindən biridir. "Nar" AzTU ilə əməkdaşlıq çərçivəsində tələbələr üçün "Mobil rabitənin əsasları" mövzusunda təlimlər keçirib. 2016-ci ilde Azərbaycan Texniki Universiteti ilə imzalanmış tərəfdəşliq müqaviləsinə əsasən universitetdə "Nar" GSM laboratoriysi yaradılıb. Müasir tələkommunikasiya avadanlığının quraşdırıldığı xüsusi laboratoriyyada tələbələr mobil rabitə üzrə müxtəlif nəzəri biliklər və təcrübə əldə etmək fırsatı qazanırlar.

Nar" tələbələrin öz ixtisasları üzrə uğurlu karyera qurmalarına kömək etmək məqsədilə gənclərə dəstək olub. Mobil operator Azərbaycan Texniki Universitetində

"Nar" mətbuat nümayəndələrini bir araya topladı

Nar" qarşısından gələn Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il bayramı münasibətində mətbuat nümayəndələrini bir araya toplayıb və onlar üçün növbəti dəfə əyləncəli bilik yarışması təşkil edib. Tədbirdə 55-dən çox media orqanını təmsil edən 100-ə qədər jurnalist iştirak edib. Yarışmada ümumi biliklərle yanaşı, milli və dünya mədəniyyətinə, tarixinə aid müxtəlif suallar təqdim olundu.

"Azerfon" MMC-nin ictimaiyyətle Əlaqələr Departamentinin rəhbəri Əziz Axundov media nümayəndələri尼 qarşısından gələn Yeni il və Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü münasibətində tebrik edib və bildirib ki, "Nar" mediaya yönəlmış layihələrini növbəti il də reallaşdıracaq.

2 saatdan çox davam edən bilik yarışmasında 18 komanda iştirak edib. "Sophianın Azərbaycandakı dostları" komandası 1-ci, "Yeni Müsavat" komandası 2-ci, "Komandos" komandası isə 3-cü yeri tutublar. Qalib komandalar "Nar"-dan xüsusi hədiyyələr qazanıblar. Bundan başqa, tədbir zamanı xüsusi əyləncəli müsabiqələr keçirilib və qaliblər hədiyyələr təqdim edilib.

(AzTU) təşkil olunan I Karyera Sərgisində iştirak edib. Gənclərin karyera qurmalarına dəstək məqsədilə keçirilən sərgide "Nar" biznesin təhlili üzrə mütəxəssis, media elaqələri üzrə mütəxəssis, eyni zamanda, məhsulların inkişaf etdirilməsi üzrə aparıcı mütəxəssis və korporativ satış üzrə mütəxəssis vəzifələrinə sənəd qəbulu təşkil edib. Yarışmada ümumi biliklərle yanaşı, milli və dünya mədəniyyətinə, tarixinə aid müxtəlif suallar təqdim olundu.

"Azerfon" MMC-nin ictimaiyyətle Əlaqələr Departamentinin rəhbəri Əziz Axundov media nümayəndələri尼 qarşısından gələn Yeni il və Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü münasibətində tebrik edib və bildirib ki, "Nar" mediaya yönəlmış layihələrini növbəti il də reallaşdıracaq.

2 saatdan çox davam edən bilik yarışmasında 18 komanda iştirak edib. "Sophianın Azərbaycandakı dostları" komandası 1-ci, "Yeni Müsavat" komandası 2-ci, "Komandos" komandası isə 3-cü yeri tutublar. Qalib komandalar "Nar"-dan xüsusi hədiyyələr qazanıblar. Bundan başqa, tədbir zamanı xüsusi əyləncəli müsabiqələr keçirilib və qaliblər hədiyyələr təqdim edilib.

Ermənilərə nökərçilik edən NANKORLAR

Rəfiqə

Dögə dəyərləri sistemi ile birlikdə tam, hərəkəfi və rəsmi inkişafı mesələsinə xüsusi diqqət yetirilir. Ancaq bu gün ermənilərə nökərçilik edən manqurtlar - Əli Kərimli, Rüstəm İbrahimbəyov, Gültəkin Hacıbəyli, Cəmil Həsənli, Leyla Yunus, Xədəcə İsmayılov və onların ardınca əlisi, isası, hacılışı və... bu kimi fərdlərə şəxsiyyət aid edilə bilmez. Çünkü bu xisələti manqurtlar iblis xisələti, dəyərlərini erməniye satan və satılanlardır. Onları da "Milli Şura" deyilən manqurtlar yuvasına, məhz elə bu oxşar psixoloji xüsusiyyətləri getirir. Və layiq olmadıqları hakimiyət arzusu ilə yaşaya-yaşa həyasızlıq edən erməni maşasının qulbeçələri, Bakını ermənilərsiz təsəvvür etməyen anti-milli ünsür Rüstəm İbrahimbəyov kimi Gültəkin Hacıbəylinin də erməniçiliyi o qədər güclü olmuş, hər keçirilən mitinqlərdə əline dəsmal alıb ermənilərin gününə ağlamaqdan da çəkinmir.

Bunun dəfələrlə şahidi olanların "Bu qədər də nankorluq olar? Qudurraq buna deyirlər" sözlərini eşitsə də, qulaqardına vurub bu erməni qulbeçəsi. Əslində, burada təccübü bir şey yoxdur. Çünkü öz ambisiyalarının və şəxsi maraqlarının girovuna çevrilmiş, öz mövqeyi ilə anti-Azərbaycan dərələrin dağdıcı fikir və planlarını dəstəkləyən bir adamdan başqa mövqə gözlemek düzgün deyil. Daha dəqiq desək, balayanların, avanesovların, yeni ermənilərin yaxın dostunun Azərbaycan xalqına münasibəti yalnız bu cür ola bilər. Çünkü Gültəkin Hacıbəylinin niyyətinin gerçəkləyi budur.

Iştər Rüstəmi, iştər Gültəkinin olsun və ya bunlar kimi iblis xarakterli bu parazitlər tarix boyu cəmiyyətə qazandırıldığı və qazandıracağı heç nə olmayıbdı. Uzun illər bu dövlətin çörəyini yemiş, sonradan əqidəni 180 dərəcə dəyişen, Vətənindən-dövlətindən üz çəvirən bu manqurtların hərəketlərinin bir adı var - NANKORLUQ!

Bakcell karyera qurmaqdə tələbələrə dəstək göstərir

Azərbaycanın ilk Mobil Operatoru və Ən Sürtəli Mobil Internet Provayderi Bakcell şirkəti Azərbaycan Texniki Universitetinin tələbələri üçün təşkil olunmuş

karyera sərgisində iştirak edib. Azərbaycan Texniki Universitetinin Karyera Mərkəzi və Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin birge təşkilatçılığı ilə keçirilmiş karyera sərgisində 70-ə yaxın şirkət və müəssisə iştirak edib. Sərgi tələbələrə məşğulluq, iş, təcrübə imkanları təklif etməklə yanaşı, müxtəlif şirkətlərin insan resursları üzrə mütəxəssisləri ilə peşəkar ünsiyət qurmağa şərait yaradıb.

Tədbirdə iştirak edən tələbələrə "Bakcell"in satış və marketing departamentlərində mövcud olan vakansiya və təcrübə imkanları barədə məlumat verilib. Şirkət nümayəndələri işaxtaralar və potensial namizədlərlə müsahibələr keçirib.

Özünün genişmiqyaslı korporativ sosial fəaliyyətinə görə seçilən Bakcell şirkəti, Azərbaycan gənclərinin təhsili və peşəkar inkişafını diqqət mərkezində saxlayır və genc mütəxəssislərin məşğulluğunun inkişaf etdirilməsinə böyük töhfə verir. Təkcə cari il ərzində şirkət bir sıra iri karyera sərgisində iştirakla yanaşı özünün ənənəvi yay təcrübə programını elan edib və gənclərin karyera və təhsilinə dəstək məqsədini daşıyan digər layihələri uğurla həyata keçirib. Bakcell şirkəti gənclərin təhsil almasına və karyera qurmasına dəstək göstərmək və beləliklə Azərbaycan gənclərinin parlaq geleceyinə öz töhfəsini verməyə yönelik uğurlu fəaliyyətini davam edəcək.

Azərbaycanda qadın məsələsinin həlli yolları

“Qadın məsəlesi”nin həllinin bir tərəfi qadınların kişilərlə bərabərliyinin hüquqi təminatı məsəlesidir. Fikrimiz - cə, heç də ondan az əhəmiyyətli olmayan başqa bir tərəf cinslərin, faktiki olaraq, sosial-iqtisadi və mədəni bərabərliyi təmin edən şəraitin yaradılmasıdır. Məsələnin bu tərəfinin cinslərin faktiki bərabərliyini əldə etmək üçün həllədici rolü vardır. Bu məsələnin həlli üçün hazırlanmalı plana, birincisi, qadınları ictimai istehsala, eyni zamanda, onların ixtisasını artırmaq şərti ilə maksimum geniş miqyasda cəlb etmək, ikincisi, qadınların mösişini yaxşılaşdırmaq, onlara əmək cəbhəsindəki və ailə-dəki rollarını birləşdirmək üçün şərait yaratmaq daxil edilməlidir.

Həyat tərzinin inkişafının, indiki şəraitin baxımından, onun dəyişdirilməsi və sürətli təkmilləşməsi problemlərinin diqqət təleb etdiyi bir vaxtda, qadınların mövcud vəziyyətinə kompleks təhlil etmək zərurəti yetmişdir. Bununla bağlı dini problemlərinə, onun qadınların mənəvi həyatında roluna xüsusi diqqət yetirmək lazımdır. Hələ bu yaxın vaxtlaradək bizim ideoloqlarımız dinin sosial köklərini kəsdiklərdən, sosializmin, kommunist tərbiyəsinin və onun tərkib hissələrindən biri olan ateist tərbiyəsinin gözəl nailiyətlərindən ardıcıl raportlar verirdilər. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin bərpasından sonra hər şey köklü sətdə dəyişdi.

Əsərdə qadınların dindarlığının ümumi səviyyəsinin təsvirini verməkla kifayətlənməyi mümkün sayırdıq. Beleliklə, son illərdə aparılmış konkret sosioloji araşdırılmaların nəticəsində, aydın olmuşdur ki, sosial tərəqqi, iqtisadiyyatın və mədəniyyətin yüksəlişi müsəris mömkin insanın mənəvi simasının dəyişmesinə təkan verərək, onu öz ardınca çəkib aparır. Belə ki, keçmişdə müsəlman qadın cahil, geridə qalmış, hüquqsuz, sinifli cəmiyyət qanunlarının və yoxsulluğun pəncəsi altında əzilən bir qadın mənəviyyatında dərin izlər buraxaraq, onu zənginləşdirən bayramlardır.

Məhsul bayramlarına misal olaraq “Mehriqan” adlı bayramı da göstərmək olar. Mehriqan mehr ayının 16-dan 30-dək (indi işlətdiyimiz məladi təqviminin oktyabr ayının 8-dən 22-dək) keçirilmişdir. Başlangıçda bu bayram sürüyə qoç qatılması ilə bağlı keçirilmişdir, sonralar taxi bilçini bayramına çevrilmiş, uzun müdət böyük ruh yüksəkliyi ilə keçirilmişdir. Bu bayram bugünkü məhsul bayramlarının ulusu (sələfi) hesab oluna bilər.

Azərbaycanda məhsul bayramı köçkün dağdan (yayaqdan) arana qayıtmaması zamanı keçirilir. Bu bayramın ən maraqlı komponentlərindən (tərkib hissələrindən) biri əllərində xonça olan qızların rəqs etməsi olmuş, bu komponent indi de dəbdən düşməmədir. Torpaqlarımızın erməni təcavüzkarlarından azad edilməsi uğrunda müharibə bu bayrama yeni çalar vermişdir: indi mer-meyvə ilə, növbənöv Şərqişriyyatı ilə dolu olan həmin xonçalar cəbhə bölgələrinə - yurdumuzu hıylegər düşməndən qoruyan igid döyüşçülərimizə göndərilir.

Azərbaycanın bəzi rayonlarında “Məhsul bayramı” ile birləkdə “Mahni bayramı”, xalq sənətkarlarının əl işləri sərgiləri, müharibə veteranları ilə görüşlər də keçirilir ki, bu məhsul bayramlarının təsir gücünü daha da artırır.

Azərbaycan xalqı doğrudan-doğrua poeziyaya sitiyə edən xalqdır. Bu xalq müdrik və gözəl sözərən

həssaslıqla yanaşır. Ölkenin bir çox kəndlərində və rayonlarında aşığıların müsəbiqələri (yarışmalar), folklor (xalq yaradıcılığı) festivalları və poeziya günləri keçirilir. Bu tədbirlərdə söz sənətimizin böyük sənətkarları, gənc yaradıcıları iştirak edərək edəbiyyatımızın poeziya kəhəşəninin parıltısı ilə nəsillərin könlüne maarif, vətənpərvəlik ziyası saçırlar.

Azərbaycan sakinləri hazırda “Söz bayramı” adlı musiqi bayramı keçirirlər. Bu bayramda əhali əlliklə gəzintiye çıxır, müsiqicilər, müğənnilər də onlar üçün çalıb-oxuyaraq, bu gəzintiye şəhər-ruhiyyə bəxş edirlər.

Azərbaycan xalqının çox qədim, bütün xalqın ehtiramla qeyd etdiyi bayramı Novruz bayramıdır. Sovet imperiyasının tərkibində olduğumuz zaman bu bayramı sıxışdırıb aradan çıxmış kommunist rejiminin ideoloqları onu köhnəmiş, zamanın tələbindən geri qalmış, sosialist həyat tərzinə yabançı müsəlman bayramı damğası vurmaqla xalqın gözündən salmağa çalışırdılar. Onlar bu iddialarını Novruz bayramı ayınlarından bəzilərində islam elementlərinin müşahidə olunması ilə əsaslandırdılar. Əslində isə, bu bayramda dərin xalq nikbinliyi məzmunu var. Tariixə də, Novruz bayramı islam tərəfindən əsrlər qabaq meydana gelmiş bir bayramıdır. Buna görə də, Novruzun zorla qadağan olunması, keçirilməsinə yuxarıdan emrle “ya-saq” qoyulması xalqın milli hissələrinə toxunur, çox vaxt mənfi neticələr doğururdu. Bu mövqeyin ne qədər yanlış olduğunu deməyə ehtiyac yoxdur. Bizim üçün əhəmiyyətli odur ki, artıq xalqımız hər ilin 21-22 mart tarixlərini sözün həqiqi mənasında, yeni ilin başlangıcı deməyə əsas verən təbietin dirçəliş, gecə ilə gündüzə yaz bərabərleşməsini Novruz bayramı kimi əlliklə bayram edir. Bu sevimli bayramın həqiqi mənası və məzmunu, eləcə də, forması yenidən özüne qaytarılmış, indi o, “Bahar bayramı” kimi, yeni ilin başlangıcı kimi qeyd edilir. Üstəlik, qədim xalq ənənələri yeni və müsəris adətlərlə zənginləşmişdir.

Yuxarıda göstərilən bütün bayramlar və onlarla bağlı mərasimlər insana xoşbəxtlik hissi aşılayır, onu yaxşı işlər görməyə ruhlandırır, yüksək mənəvi keyfiyyətlər əldə etmək üçün həvəsləndirir. Onlar xalqın mənəvi tələblərinə cavab verir, insanı vətənpərvəlik (yurdseverlik), eməye, öz xalqına və başqa xalqlara məhəbbət ruhunda tərbiyə edir və ailənin dayaqlarını möhkəmlədir.

Dövlətə məscid (din) arasındakı münasibətlərin dəyişilməsi çox şeyi dəyişdirdi. Bu qadın mənəviyyatında da mühüm rol oynadığı üçün bu gün biz qadınların mənəvi həyatını səciyyələndirək dini adət-ənənələrin rolunu qeyd etmədən susub keçə bilmərik. Axi hər zaman dünyəvi

adət-ənəne ilə yanaşı, dini adət-ənəne de mövcud olmuş və şəxsiyyətin formalasmasında, cəmiyyətin təşkilində onların hər biri insanların köməyinə gəlməsidir. Burada F.Engelsin belə bir sözünü misal getirmək yerine düşərdi ki, Şərqi qədim dinlərində “başlıca cəhət mərasimciliyi olmuşdur” ki, onu islam qoruyub-saxlamışdır. Özü də o, qadağanlara, təqiblərə, ictimai töhmətə (insanların tənə-töhmətinə), ifşa olunmaya və b. baxmayaraq, qorunub-saxlanılmışdır (həm də yenişəmişdir). Dini mərasimlərdən məqsəd odur ki, möminlərin şüurunda dini təsəvvürlər möhkəmlənsin, Ucalardan Uca Allahın hər şeyi bacardığına (hər şeye qadir olduğunu) inam güclənsin, din xadimlərinin insanlara təlqin etdikləri ideyaların qarvanması asanlaşın, insanların əxlaqi və mənəvi keyfiyyətləri yüksəlsin. Özü də dini mərasimlər təntənəli səciiyyəde olur, yüzliliklər boyu formalaşmış müxtəlif ayin və adət-lər müşayiət olunan güclü emosional (həyəcan doğuran) təsir göstərir. İndiki nəsillər isə tarixin dərinliklərindən gelib özlərinə çatmış bu bayram və adət-lərin etəyi ni kəsib gödəldərək onları vahid bir ad - dini mərasimlər adı altında birləşdirmişlər. Ancaq yuxarıda qeyd olunduğu kimi, rəsmi qadağanlara baxmayaraq, onlar müsəris çalar alaraq xalqın iradəsi, isteyi (arzusu) və tarixi varişlik sayesinde mövcud olmaqdə davam edir.

Azərbaycanın mütləq ekseriyetinin islam dininə inandığını nəzərə alaraq, xristian, yəhudü, Budda dinləri mərasimlərinin əhəmiyyətini danmasa da, biz bu araşdırımda onların Azərbaycan qadınlarının mənəvi həyatına təsirindən dañışmayıacaq, yalnız islam mərasimləri timsalında dini mərasimlərin bütün cəmiyyətin, eləcə də, qadınların mənəvi həyatında necə böyük rolü olduğunu göstərməyə çalışacaqıq.

Müsəlman mərasim və bayramların dərinləndirilməsi mömkin müsəlmanların psixologiyasını öyrənməkdə açar rolu oynayır. Həm də islam mərasimləri yalnız möminlərin mösişində və şüurunda kök salmaqla qalmamış, onların kökləri cəmiyyətin başqa üzvlərinin də duygularının dərinliklərinə işləməlidir.

İslamın cəmiyyətde özüne yərutması ilə, bunun təsiri altında xalqın mənəvi mədəniyyətinin tərkib hissələrindən biri olan adət və ənənələr də dini şəkil almağa başladı. İslam dini keçmişin adət-ənənələrinə böyük təsir göstərdi. Bu dinin cəmiyyətə getirdiyi oruc, namaz, qurban bayramı, nikah, dini dəfn mərasimi və başqa adətlər, eləcə də, Qur'anın və şəriətin insanların hərəkətlərinə, qarşılıqlı münasibətlərinə aid qaydalari və başqa dini ideyalar, təsəvvürlər uzun əsrlər boyu nəsildən-nəsile keçərək, insanların mösişində və şüurunda möhkəmlənir və getgedə adət-ənəne şəkli alırıdlar.

Bu gün müsəlman dini mərasimlərini təhlil edərkən din xadimlərinin dini mərasimləri, onların bütün çətinliklərinə və məsəflərinə baxmayaraq, indiki həyata uyğunlaşdırmaq üçün istifadə etdikləri böyük dəyişiklikləri, yenilikləri, sadələşdirmələri nəzərə almaq zəruridir.

İslamda yenilikçilik (modern) məyillişini hələ XIX əsrin 20-ci illərində sezmek mümkün idi. Bu, o za-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütəvə İnfomasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütəvə İnfomasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fonduun maliyyə dəstəyi ilə “İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması” istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

man iddi ki, din şiddətə sıxışdırılır, onun cəmiyyətin mənəvi həyatından çıxarılmasına cəhd göstərilirdi.

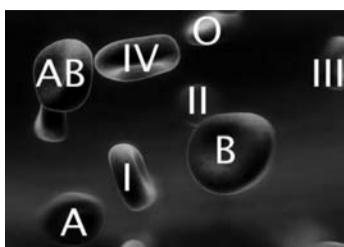
Məsələn, islam dininin əsas daşıqlarından biri olan, gündə beş vaxt qılınan namaz ele bir ayındır ki, onun öz vaxtı və öz deyiməz qaydaları var. Lakin möminlərin göstərilən təzyiqlər neticəsindən çox vaxt hamazı vaxtında qila bilmədiklərindən, onu əvvəlcə şəriətin icazə verdiyi birləşdirmə qaydaları ilə ixtisarla qılınmağa başladılar. Şəriətə görə yalnız qılınmaq hallarda yol verilən bu qayda get-geda üstünlük təşkil etdi. Hətta namazı yeni öyrənənlər üçün qanuna uyğun görünməyə başladı. Din xadimlərinin, kütəvə olaraq cəzalandırılması və sürgün edilməsi de bir yandan namazın şəriətə tam uyğun qaydalarının öyrənilməsi mənəbəyini yox etdi. Dini ədəbiyyatın neşrindən isə, söz ola bilməzdii. Beleliklə, həm bu səbəbdən, həm də dinin qaydalarına açıq emel edən dindarlara partiya və dövlət strukturlarında yer verilməyidən, artıq XX əsrin 50-60-ci illərində hər kənddə, şəhərdə namaz qılanları barmaqla saymaq olardı. Sözsüz ki, ateist təbliğatı da öz işini görmüş, möminlərin sayı da kəskin dərəcədə azalmışdı. 90-ci illərin başlangıcında ölkəmizin müstəqil dövlətə çevrildiyi vaxt isə, bu say, demək olar ki, yox dərəcəsi enib, dəfn mərasimini idarə etməklə, pul qazanan mollalar (onların arasında da namaz qılmayanları var) və bir neçə ağsaqqal-ağbirçəkə məhdudlaşdırıldı. Beleliklə, islamda belə bir yenilik özüne yer etmişdi ki, guya namazı mollalar və ahillər qılmalıdır. Bəzi hallarda vaxtin çatmayışlığını, işdən baş açmadığını bəhanə

Məscidlərdə qadınların namaz qılmasına üçün xüsusi yer olur. Bu məsələ elə ilk məscidlərin tikilməyə başlanmasından, hələ islam Peyğəmbərinin sağlığında həll olunmuşdur. Bu xüsusi yer ya pərdədən arakəsmə ilə ayrılmış sahə, ya bu məqsədə ayrıca tikilmiş otaq ola bilər. Müasir inşaat və arxitektura imkanları, hətta hicabın bu növünü ayrıca mərtəbə şəklində həll etməyə imkan verir və bəzi məscidlərin tikintisində bu nəzəre alınmışdır.

Vahid Ömerov,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Qan qrupu və xəstəliklər

Qan insan üçün ən vacib elementdir və onu suz heç bir bədən üzvü fəaliyyət göstəre bilməz. Qanın orqanizmə gedib çıxmadığı bir nöqtə də yoxdur. Mənfi və müsbət olmaqla dörd qrupa bölünən hər qan qrupunun özünəməxsus xüsusiyyəti var.

Respublika Kliniki Uşaq Xəstəxanasının həkim-hematoloqu, tibb üzrə fəlsəfə doktoru Sevinc Əlifəttahzadənin dediyinə görə, insanın yoluxduğu xəstəliklə qan qrupu arasında birbaşa bağlılıq var: "Birinci qan qrupu olanlarda əsasən allergik reaksiyalar, infeksion, dəri, ginekoloji və qalxanvari vəzin problemləri daha kəskin şəkildə özünü bürüze verir. İkinci qan qrupunda dəri, tənəffüs sistemi və şəkərli diabet, üçüncü qan qrupunda dayaq-hərəkət sistemi, dördüncü qan qrupunun daşıyıcıları arasında isə həm tənəffüs sistemi, həm də infeksion xəstəliklərə dərhal rast gəlinir".

Həkim-hematoloq hər bir qan qrupunun daşıyıcıları barəsində məsləhət verərək deyib: "Birinci və ikinci qan qrupuna məxsus olanlar qidalanmaya xüsusi fikir verməlidirlər. İkinci qan qrupunun daşıyıcıları endokrinoloji xəstəliklərə səbəb olan həyat tərzi və qidalardan uzaq olmalıdır. Üçüncü qan qrupunun daşıyıcıları yaz və payız mövsümündə özlərinə diqqət yetirməlidirlər. Belə ki, həmin fəsilərdə xəstəliyə yoluxma ehtimalı daha yüksək olur. Dördüncü qan qrupuna malik olanlar qidalanma rejiminə düzgün riayət etməlidirlər".

Yurgen Klopp: "Bavariya" ilə oyunlar çətin keçəcək

"Liverpool"un baş məşqçisi Yurgen Klopp Çempionlar Liqasının 1/8 final mərhələsinin püşkatmasını neticəsini dəyərləndirib. Klubun rəsmi saytına danişan alman mütəxəssis bu mərhələdə mərsiyyətlilərə rəqib olan "Bavariya" ilə oyunların çətin keçəcəyini bildirib: "Rəqibimiz bilinən kimi oyunların çətin keçəcəyi məlum oldu. "Bavariya" top-klubdur. Almaniyyaya gedəcəyim üçün şadam. Oyuna hazırlaşmaq üçün vaxtimız var. Ümid edirəm ki, bütün futbolçularımız hazır olacaq. Həm çətin, həm də maraqlı görüşün şahidi olacaq. Hazırkı "Bavariya" mənim daha əvvəl qarşılaşdırığım komandanadan fərqlənir. Əvvəlki deyil. Bundesliqa haqda çox şey bilirik. Amma bu, bizim üçün ciddi üstünlük deyil".

Qeyd edək ki, 1/8 final mərhələsinin ilk oyunları 12-13 və 19-20 fevralda, cavab qarşılıqları isə 5-6 və 12-13 martda keçiriləcək.

Sinoptiklərdən xəbərdarlıq: Yollar buz bağlayacaq

Sinoptiklər ölkə ərazisində gözlənilən qeyri-sabit və elverişsiz hava şəraiti ilə bağlı xəbərdarlıq ediblər. Ekologiya və Tibii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən AZERTAC-a bildiriblər ki, Bakıda və Abşeron yarımadasında dekabrın 18-dən 21-i gündüzədək hava şəraitinin qeyri-sabit keçəcəyi, arabır yağış yağacağı gözlənilir. Bəzi yerlərdə intensiv olacaq ehtimalı var. Dekabrın 19-da gündüz yağışda fasilə olacaq.

Sinoptiklərin tibbi-meteoroloji proqnozuna görə, dekabrın 18-19-da Abşeron yarımadasında rütubətli hava şəraiti əksər meteoressas insanlarda narahatlıq hissi yarada bilər. Dekabrın 19-u axşam Azərbaycanın bəzi şərqi rayonlarında, 20-si axşam, 21-də isə ölkə ərazisində hava şəraitinin qeyri-sabit keçəcəyi, arabır yağış, dağlıq və dağətəyi rayonlarda qar yağacağı proqnozlaşdırılır. Yağıntının bəzi yerlərdə intensiv olacaq, çaylıarda sululüğün artacağı, Lənkəran-ASTARA zonasının bəzi çaylarında isə qısamüddətli daşqın olacaqı bildirilir. Dağlıq rayonlarda yolların buz bağlayacağı ehtimal edilir.

ELAN

ADPU-nun IV kurs tələbəsi Əhmədova Aynisə Bəxtiyar qızının adına verilmiş Azərbaycan dili və ədəbiyyatı ixtisası üzrə tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ses

Son sahifə

18 dekabr

Milli Gimnastika Arenası cari ilin sonuncu gimnastika yarışına ev sahibliyi edib

Milli Gimnastika Arenasının köməkçi zalında 2018-ci ilin sonuncu gimnastika yarışı keçirilib. AZERTAC Azərbaycan Gimnastika Federasiyasına istinadla xəbər verir ki, batut və aerobika gimnastikası üzrə Azərbaycan birinciliyi və paytaxt çempionatında Bakı Gimnastika Məktəbi, Ocaq Sport Klubu, həmçinin Sumqayıt və Göyçay temsilciliyi iştirak ediblər.

Batut üzrə açıq elan olunan turnirde yerli idmançılarla yanaşı, Gürcüstan gimnastları da çıxış edərək mükafatçılar sırasında yer alıblar. Azərbaycan Gimnastika Federasiyası yarışlar mövsümünü bağlı elan etsə də, dekabrın 23-də arena yenidən gimnastika ilə coşacaq. Xatırladıq ki, bu tarixde gimnastika növləri üzrə milli komandaların idmançı və məşqçi heyəti "Ağbəniz və 7 ciyrdən" adlı yeni il şousu ile tamaşaçıların görüşünə gələcək.

Karateçilərimiz ilin sonuncu liqa turnirində üç medal qazanıblar

Karate üzrə yeniyetmə və gənclərdən ibarət milli komanda mərakeşində Venesiya keçirilən ilin sonuncu liqa turnirində üç medal qazanıb. Azərbaycan Milli Karate Federasiyasının məlumatında deyilir ki, 14-15 yaşlı yeniyetmələrin yarışında Hüseyin Məmmədli (57 kq) və Tale Yaqubov (63 kq) qızıl medal qazanıblar. Turnirde 16-17 yaşlı idmançıların mübarizəsində isə Əminağa Quliyev (61 kq) gümüş medala sahib olub.

Qeyd edək ki, 16-17 yaşlı gənclərdən ibarət komandamızın liderlərindən olan Polina Qurenko (53 kq) məşqilərde zədələndiyi üçün yarışa qatılma bilməyib. Dünya Karate Federasiyasının (WKF) bu ildən etibarən təşkil etməyə başladığı gənclər liqası beynəlxalq turnirinin yekun yarışında 67 ölkədən 2600-dən çox karateçi mübarizə apardı. Bu yarış baş məşqçi Anar Allahverdiyevin rəhbərlik etdiyi yeniyetmə və gənclərdən ibarət komanda üçün fevralda Danimarkada keçiriləcək Avropa çempionatına hazırlıq xarakteri daşıyıb.

Messi "het-trik"lə cari mövsümə 14-cü qolunu vurub

Ispaniya La Liqasının 16-ci turunun oyunları keçirilib. AZERTAC xəbər verir ki, son çempion "Barselona" sefərdə "Levante" klubunun qonağı olub. Meydan sahiblərinin cari mövsüm yaxşı çıxışına baxmayaraq, oyunun favoriti sayılan "Barselona"ya beş cavabsız qolla məğlub olublar.

Kataloniyalıların heyətində əsas qol silahı sayılan Lionel Messi "het-trik"lə, eləcə də Luis Suares və Jerard Pike fərqlişiblər. Bu argentinli ulduzun cari mövsümə vurduğu 14-cü qolu olub. "Barselona"nın La Liqada əsas izleyicisi "Real Madrid" klubu doğma meydanda "Rayo Valyekano"nu sınağa çəkib. Madrid klubu doğma meydanda minimal hesabla üstün olub (1:0). Paytaxtın digər təmsilçisi "Atletiko" isə səfərdə "Valyadolid" üzərində qələbəyə sevinib (2:3).

Avropanın ən yaxşı gənc futbolçusu müəyyənləşdi

Tuttosport'un Avropada 21 yaşadək ən yaxşı futbolçu üçün təsis etdiyi "2018 Golden boy" mükafatının qalibi belli olub. Qol.az xəber verir ki, "Ayaks"ın 19 yaşlı müdafiəçisi Matejs de Ligt Avropanın ən yaxşı gənc futbolçusu seçilib. Hollandiya millisinin üzvü ilə yanaşı "2018 Golden boy" mükafatına "Liverpul"dan Trent Aleksandar-Arnold, "Real"dan Vinisius Junior, "Milan"dan Patrik Kutrone və "Roma"dan Castin Klyuvert namizəd idi. Qeyd edək ki, 2017-ci ildə mükafata PSJ və Fransa millisinin üzvü Killian Mbappe layiq görülmüşdü.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 **Faks:** 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Ses" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyatında çap olunur
Qəzetdə AzəRTAC, SİA və AZADIINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500